

Karawancken Bote

Uprava Klagenfurt, Postfach 115 / Uredništvo v Klagenfurtu / Naročnina (se plača naprej) mesečno z dostavo na dom RM 1,— (vključno RM 0,20 za donosaice) / Odjavo naročbe tega lista za prihodnji mesec sprejme uprava samo pisмено in le do 25. tekočega meseca / Oglasi RM 0,06 za milimeter stolpec

Stev. 66.

Krainburg, 22. avgusta 1942.

Leto 2.

Postavitev „druge fronte“ je spodletela Angleško-ameriški poskus izkrcanja na francoski atlantski obali se je izjalovil

Ekspedicijski zbor pri Dieppu je bil katastrofalno poražen

4 rušilci, 2 torpedna čolna, 7 prevoznih ladij, 1 brzi čoln in 1 stražna ladja potopljeni - 4 križarke, 4 rušilci, 4 brzi čolni, 1 čoln za naskok in 5 prevoznih ladij poškodovanih - 112 letal sestreljenih

Moskva je pozivala Francoze, naj revoltirajo

Oberkommando der Wehrmacht je dne 19. avgusta zvečer objavilo sledeče posebno poročilo:

V veliki izmeri zasnovano izkrcanje angleških, ameriških, kanadskih in de-Gaulle-ovih čet, ki so štele približno eno divizijo kot prvi val, ki se je pri Dieppe vršilo v današnjih jutranjih urah pod varstvom močnih pomorskih in zračnih sil ter z uporabo izkrcanih oklopnjakov proti francoskemu obrežju ob Rokavskem prelivu, so nemške sile, ki ščitijo obrežje, zlomile ob visokih krvavih nasprotnikovih izgubah. Od 16. ure naprej ni nobenega oboroženega sovražnika več na celini. Ta veliki uspeh smo dosegli, ne da bi sploh morala nastopiti kakšna koli omembe vredna rezerva višjega vodstva. Kakor izhaja iz poročil čet in zaslišanj ujetnikov, se je odigrala operacija izkrcanja sledeče:

Prvi val za izkrcanje določenih čet je davi na odprtem morju prevzelo od prevoznih ladij 300 do 400 čolnov za izkrcanje; ob 6,05 uri je dosegel obrežje, pod varstvom 18 do 15 križark, rušilcev in močnih lovskih bojnih sil. Za njimi je plavala rezerva šest prevoznih in pet tovornih ladij. In dalje severna skupina 26 prevoznih ladij kot operativna rezerva, brzkone večji del za izkrcanje določenih bojnih sil. Te bi naj nastopile takrat, če bi se prvemu valu izkrcanje posrečilo, napraviti mostišče okrog pristana Dieppe. Do tega pa ni prišlo. Izkrcani sovražnik je bil povsod ugonobljen v boju na nož in vržen v morje. Doslej so našli 28 izkrcanih in pozneje uničenih oklopnih bojnih vozov. Hrabra obrežna posadka je držala vsa oporišča. Nad 1500 ujetnikov je v nemških rokah, med njimi 60 kanadskih častnikov. Sovražnikove krvave zgube so zelo visoke.

Po topniškem ognju so bili potopljeni trije rušilci, dva torpedna čolna in dve prevoznici ladij. Zračno orožje je sestrelilo 83 sovražnih letal, potopilo dvespecialniladizaprevoz čet in en brzi čoln ter poškodovalo s težkimi bombnimi zadetki pet križark ali velikih rušilcev kakor tudi dve prevoznici ladij.

Sovražnik je bil pri tem poskusu izkrcanja, ki je služilo političnim svrham, a se norčuje iz vsakega vojaškega razuma, uničujoče poražen. Nemška straža na zapadu je dala temu diletantskemu podjetju primerno lekcijo. V ostalem pa mirno in z močjo oborožene sile, čije zastave so si že v stotinah zmag priborile zmago, pričakuje vse nadaljnje poskuse tega sovražnika. (Nadaljnje podrobnosti in popolno naštevajlje nasprotnikovih izgub bo objavilo četrtkovo poročilo oborožene sile.)

Beset mesečna priprava za Dieppe pa vseeno brez uspeha

Pod vodstvom šefa angleških kombiniranih operacij

Stockholm, 21. avgusta. Nič manj kot deset mesecev so pripravljali že po nekaj urah žalostno zlomljeni zavezniški veliki izkrcevalni poskus pri Dieppeu in sicer pod osebnim vodstvom šefa angleških kombiniranih operacij, viceadmirala lorda Louisa Mountbattena, kot je v Londonu v sredo zvečer poročal Reuter.

Priprave so strogo držali v tajnosti. Viceadmiral Mountbatten da je, tako pravi poročilo dalje, izredno drzen in napadalen mož, ki spominja na Nelsona. On da je odgovoren naravnost Churchillu. V pripravi za izkrcevalni poskus na francoski obali je pred tremi meseci poletel v USA in Kanado, da bi se s tomošnjimi generalstabsnimi šefi razgovarjal o vseh posameznostih.

Groteskni londonski olepševalni poskusi

Priznali so zgubo 92 letal pri podjetju pri Dieppu

Besedičenje Londona na dan po ponesrečenem podjetju pri Dieppu je značilno. Opravičujejo se na nemško prikazanje, »da je brez dvoma obstojal« namen ustanoviti mostišče za morebitno, čeprav diletantsko nameravano invazijo. Pripravljajo domačo javnost na težke izgube in že priznavajo veliko izgubo 92 letal vseh vrst. Poskušajo pa to tako prikazati, kot da bi opravičevale »dragocene skušnje«, in sicer samo te, vso drago plačano pustolovščino. Da imenovano visoko število lastnih letalskih izgub olepšavajo, zatrjujejo, da jih je sovražnik zgubil ravno toliko, »in poleg tega dozdevno še nadaljnjih 100 letal«, — skoro z roko otipljiva sleparija take nerodnosti, da je osamljena celo med angleškimi poročevalskimi metodami. Doslej so se Angleži sicer vedno trudili, da zvale kake številke, ki bi bile vsaj nekoliko verjetne. »Približno 100 več«, to močno presega dosedanji običaj na tem polju. Z ozirom na to je akcija od srede gotovo še nedosežena novost in izraziti uspeh.

Angleži so dali svojemu podjetju od prve ure dalje tako senzacionalno prikrojitev, da sta jasno razvidni dve nameri:

1. London se je hotel zavarovati zavedajoč se udarne sile nemške obalne obrambe zoper možnost popesrečenja. Radi tega zanikujejo, da bi bila nameravana invazija. Vse pa jo je kazalo, predvsem še tekom dneva stalno oddajane trditve, da se boji nadaljujejo, nato, da so upali na izkrcanje na francoskih tleh, iz katerega naj bi se razvile posledice, za katere so bile že ukrepane odgovarjajoče priprave.

2. London je strahopetno izbegaval, ravnotako kot v moskovskem komunikežu ali v uvodnikih angleškega časopisja, uporabljati rečenico o drugi fronti. Toda nesporno naj bi se sovjetskemu zavezniku z akcijo pri Dieppu nekaj pričaralo, kar naj bi se vsekakor razlagalo kot resno razbremenilno akcijo. Reuterjev letalski sodalavec hoče svoji javnosti prikazati kot resnično, da je tako kratkotrajna navzočnost An-

(Nadaljevanje na 2. strani.)

„Tudi poskus je kazniv“

F. H. Winston Churchill, točasni ministrski predsednik Velike Britanije, je doživel nov poraz, ki se lahko primerja samo še s podjetjem na Gallipoliju leta 1915. Takrat so zavezniški poskušali razbremeniti zapadno in obenem vzhodno fronto. Churchill, ki je bil takrat šef angleške admiralitete, je mislil, da bo na Dardanelah zadal tej Nemčiji in njenim zaveznikom uničujoče udarce, in je poskušal najprej prodreti skozi morske ožine, kar pa je končalo s popolnim porazom, kasnejše izkrcanje, ki je imelo tudi malo uspeha, pa nikakor ni imelo za vojno odločilnega pomena. Zoper Churchilla so se dvignili glasovi, kar je imelo za posledico odstranitev; to pa le ni moglo prepričati, da ne bi ta ponesrečeni strateg v tej vojni nadaljeval svojih poskusov, ki ne škodujejo samo že itak trhlemu prestižu sovražnika, temveč so tudi potratna zadrževanja z ozirom na ljudi in material.

V sredo naj bi bila nastala druga fronta, po kateri carski morilec v Kremlju že dolgo vpije in ki jo je v ultimativni obli-

ki zahteval. Stalin ni hotel biti več edini, ki pobira udarce nemške oborožene sile. Rommelovo prodiranje mu je lahko samo neprijetno, posebno ker se s tem počasi vedno bolj približuje sovjetskim četam, ki se nahajajo v Prednjem Orientu — hotel je torej slednjič resnično razbremenitev. Kot posebno poročilo nedvoumno dokazuje, gre pri podjetju pri Dieppu za napad največjega obsega, ki se ga ne more označevati kot motilnega podjetja, ampak mu je pripisati čisto vojaški pomen. Temu primerno je tudi ocenjevati angleški poraz. Celotako veliki sili, ki je imela za prednjo četo celo divizijo, se ni posrečilo, da bi se izkrcala na tleh, ki jih ima zasedena nemška vojska in na katere nihče ne sme stopiti brez dovoljenja

Nov Dünkirchen

Angleži so poslali pomožne čete naprej

Berlin, 21. avgusta. K po Oberkomandi der Wehrmacht v svojem posebnem poročilu objavljenem katastrofalnem porazu angleško ameriškega ekspedicijskega zbora ob njegovem poskusu vpada na evropski kontinent uradna nemška stran ugotavlja:

nemškega Oberkomanda. Samo 10 ur je trajal ves strah. — Reichsminister Dr. Goebbels je uradno pisal v nekem članku, da je kazniv tudi že poskus izkrcati se kje na atlantski obali. Zdi se, da si naši sovražniki teh besedi niso zadosti vzeli k srcu, kajti sicer vendar ne bi bili podvzeli takega poskusa izkrcanja, ki si ga more izmisliti samo pustolovski strateg, ne pa vojskovodja, ki pozna resnost nemške oborožene sile in ve, kako odgovarja nemški vojak na takšna izzivanja.

Lahko razumemo, da je Stalin svojo zahtevo stavil ultimativno. Kdor se potaplja, se lovi za vsako bilko v upanju, da bo s tem zaenkrat vendarle še rešen utopitve. Tudi Stalin bi moral vedeti, da zna njegov zaveznik sicer govoriti na velika usta, ne zna pa svojih besedi nikdar uresničiti. Kako težko je nepremišljeno izrečeno besedo spremeniti v dejanje, ve sam najboljši. Njegov agitacijski stroj je tekel in še teče s polnimi obrati, kar pa ni nič spremenilo na tem, da je samo v tem letu Krim popolnoma očiščen od boljševikov, da so zavzeti Ržev, Voronež, Rostov, Krasnodar, Maikop, in druga mesta in da se nemške čete danes bore v predgorju Kavkaza. Dozdevna druga fronta naj bi v stiski se nahajajočim boljševikom prinesla razbremenitev. Churchill je tvegala skrajno, kar je pa propadlo. Ponočil se je Gallipoli in zopet je nekaj novega v zgodovini. Takrat je bil mišljen res kot razbremenilni poskus, danes je pa dejanje obupanica, ki stoji do grla v vodi. Stalin ne bo mogel več upati, da mu njegovi zavezniki lahko pomagajo. Njegovo upanje je v Atlantskem oceanu ali pa v nemškem ujetništvu. Tomi si je pač drugače predstavljal srečanje s kopno zemljo.

Ali se bodo še danes našli ljudje, ki verujejo na moč Londona in Moskve? Gotovo, nekaj, katerih neumnost presega mero dopustnega, si pa vedno domišljajo, da majhni vbodljaji zadostujejo, da škodujejo nemški oboroženi sili. Trabante Moskve lahko samo pomilujemo. Nam je vseeno, dokler ostane samo pri mnenju, gorje pa onim, ki svoje mnenje spremenijo v dejanje in poskušajo kjerkoli nemškemu Reichu škodovati. Kar danes še leta okrog v podobi morilcev in zločincev pod krinko dozdevne osvobodilne fronte, bo uničeno in z njim vsi oni, ki podpirajo te elemente. Führer si je zadal nalogo, da da Evropi mir. Kdor se pri znanava k temu velikemu delu, bo nekoč imel od tega koristi. Kdor nasprotuje, zapade ljudski sodbi, ki zahteva uničenje vseh onih, ki se protivijo ustanovitvi nemške socialne države.

Groteskni londonski lepševalni poskusi

(Nadaljevanje s 1. strani.)

gležev pred utrbami Dieppa zadostovala, da je prisilila nemško letalstvo, da je takoj poslalo letalske odrede iz Vzhoda. To je pomenilo, kot piše, »domnevno takojšnje olajšanje za sovjetsko letalstvo«. Sovjeti bodo nekoliko osupnjeni nad domnevo, da bi prehodni napad nekaj ur smatrali za razbremenilno akcijo.

Vse uradno poročanje je zelo jadikavo, če ga primerjamo s prvo senzacionalno naznanitvijo od srede in z bahanjem, katerega je uradna propaganda mislila, da se ga mora poslužiti. Izdaja poraz. Nesoglasja med prav pohlevnimi vojaškimi učinkovarji in političnim hlastanjem govore za se: še po neuspehu naj se vzdržuje poskus, da se lastnemu narodu, svetu in predvsem Sovjetom nasuje peska v oči s trditvijo, da je šlo za največjo in najslavnejšo izkrcavalno akcijo, kar jih je bilo sploh kdaj podvzetih. Na drugi strani pa zaradi pripravljenosti nemške obrambe, ki je nepozvane goste tekom nekaj ur poslala nazaj na domači breg, ni zrasla nobena trava, niti londonske laži.

Slabi odnosi med Londonom in Moskvo

Churchill se je sešel s Smutsom v Kairu

Stockholm, 21. avgusta. Potem ko se je Churchill, katerega ni Stalin niti prišel čakati na letališče, zopet vrnil iz Moskve v London, se nekoliko odkriva ozadje potovanja. Tako piše danes »Times«, da se z vsako miljo, za katero napreduje nemško prodiranje proti Kaspiškemu morju, povečava nevarnost za angleške bojne sile na Bližnjem Vzhodu. Pod takimi okolnostmi je treba, da ni nobenih dvomov in razmotrivanj o akcijah, ki bi lahko postale kmalu potrebne. »Na vsak način imamo povod za domnevo«, piše list dobesedno, »da med Moskvo in Londonom v pretečenem času ni obstojal tako popolen sporazum, kot bi bilo to želeli.«

Da o moskovski konferenci med Churchillom in Stalinom objavljeni končni komunikati ne omenja nikjer druge fronte, je v Londonu vzbudilo precejšnje iznenadenje. Švedski dopisniki iz tega sklepanja, da so razgovori v Moskvi pač vedli do zaključka, da letos ni smotrna invazija v zapadno Evropo, če že ne nemožna.

Na poti v Moskvo se je angleški ministrski predsednik sešel s predsednikom vlade Južnoafriške Unije Generalom Smutsom v Kairu. To pove neko iz Kapstadta došlo uradno poročilo. Kot naknadno zvemo, je prispel general Wavel prepozno v Moskvo zaradi poškodbe letala.

Hiba britansko-sovjetske režije

Mišljeno je bilo „zares“

Sovjetski radio je smatral podvzetje pri Dieppeu za invazijo in je poskušal naščuvati Francijo, naj revoltira

Glasovi nevtralnega tiska potrjujejo, da je šlo pri poskusu izkrcanja pri Dieppeu za večje podvzetje. Londonski dopisnik lista »Socialdemokraten« na pr. javlja, da je bilo pri podvzetju udeleženo petmestno število čet, t. j., najmanj ena divizija. Seveda spravlja napad v zvezo z moskovskim sestankom Churchilla s Stalinom.

Da v resnici obstoji taka prav ozka zveza, čeprav bi to Angleži radi zanikali, in da so dejanski nameravali vpad, potrjuje boljševški zaveznik Angležev. Kajti vtem ko se londonski radio — da si za primer, če spodleti, ustvari alibi in hinavsko odvrne od sebe vsako odgovornost za morebitne žrtve med Francozi — zaporedoma roti, da ne marajo nobenega »sodelovanja« francoskih elementov, ter da ne gre za kakšno invazijo, je ob isti uri razširjal moskovski radio žive pozive na francosko prebivalstvo, naj se dvigne in z revolto podpre angleško akcijo. Kakor se vidi, pa režija ni bila popolnoma v redu vključ dogovoru med Churchillom in Stalinom; vendar so Sovjeti ravno s tem zelo jasno odkrili ozadje angleškega podvzetja, ki so nanj točno tako kot angleška javnost očitno stavili najsamopašnejše upe; nanje bo vsled tega neuspeh tega podjetja v njihovi sedanji stiski najmočnejše vplival.

Ko je moskovskito hujskanje k revolti dezavuiralo angleške zagotovitve o »nevpadu« je posebno groteskno, če se angleški glavni stan ogorčeno brani proti nemškimi opozoritvam, da so imeli angleški poskusi nedvoumno značaj invazije.

Tolpe v Bosni so uničene

Berlin, 21. avgusta. V tem ko je v Srbiji slej ko prej vse mirno, so v odročnem bosnanskem pogorju tudi še v zadnjem tednu zajeli in uničili več tolp. Na nekaterih mestih so banditi izvršili napade na majhne gorske vasi. Nemške in hrvatske varnostne skupine so očistile te prostore, uničile več tolpe in pripeljale nad 200 ujetnikov. Številni banditi, ki so se mestoma upirali, so bili ustreljeni. Tudi nadaljnje akcije čiščenja so bile uspešne. Pogosto so se banditi

chilla, da ga pregovori, ni zadovoljil z zaviritimi izjavami angleškega ministrskega predsednika, temveč je kategorično zahteval za razbremenitev svojega katastrofalnega položaja otvoritev druge fronte in sicer v najkrajšem času. Angleškemu ministrskemu predsedniku tedaj ni preostalo ničesar drugega, kot da je odredil proti vsem svarilom svojih vojaških izvedencev takojšnje veliko izkrcanje na francoski obali.

Ta, kot vedno z naprej poslanimi pomožnimi četami, z velikimi silami vseh vrst orožja podvzeti obupni korak amaterskega stratega Churchilla se je v nekaj urah zrušil. Churchill je s tem zaveznikskemu vojskovanju pripravil, kot po navadi, nov Dünkirchen.

vдали brez boja, kakor hitro so se nemške čete prikazale pred njihovimi skrivališči.

V vzhodni Bosni so varnostne čete razkropile neko močnejšo skupino banditov, ki je poskušala napasti železniško progo. V samotnih žlebinah in skalnih globelih zapadne Bosne so nemške jedinice zajele več skupin banditov. V severni in južni Bosni so nemške in hrvatske varnostne čete odstranile ali ujele več tisoč banditov.

Sijajna nemška zmaga na Zapadu

Zavzet je močno izgrajen sestav položajev južno od Stalingrada - Nadaljnja pridobitev prostora na Kavkazu - Na Vzhodu 104 sovražna letala uničenih

Oberkommando der Wehrmacht je dne 20. avgusta objavilo:

Kakor je bilo javljeno že v posebnem poročilu, so včeraj nemške sile, ki ščitijo obrežje, ob visokih krvavih sovražnikovih izgubah odbile izkrcanje angleških, ameriških in De-Gaullovih čet, ki se je pod zaščito močnih pomorskih in zračnih bojnih sil in z uporabo oklopnjakov vršilo v širini 25 km proti francoskemu obrežju Rokavskega preliva pri Dieppe.

Ne da bi bilo treba nastopiti rezervam višjega vodstva, so bile na tristo do štiristo čolnih za izkrcanje pripeljane in izkrcane sovražnikove čete ugonobljene v boju na nož ali zapodene v morje. Vsi izkrcani oklopnjaki, po številu 28 bojnih vozov, so bili uničeni. Doslej smo našli 1500 ujetnikov, med njimi samo kanadskih častnikov 60. Nasprotnik je zgubil veliko število mrtvih, dočim znašajo lastne zgube padlih in ranjenih le štiristo.

Vse posadke so držale svoja oporišča, topniške potojanke in radiopostaje. Sovražnikova glavna masa, ki je bila pripravljena za nadaljevanje izkrcanja na odprtem morju na 35 prevoznih ladjah, ki so jih ščitili številni rušilci, križarke, in stražne ladje, se je morala, ne da bi kaj opravila, toda z velikimi, po topniškem ognju in zračnih napadih povzročeni mi izgubami vrniti v svoja izhodna pristanišča; zračno orožje jo je zapovrstjo zasledovalo do izkrcanja. Sovražno prevozno brodovje je po topniškem ognju zgubilo 3 rušilce, 2 torpedna čolna in dve prevozni ladji; zračno orožje je potopilo enega rušilca, en brz čoln, eno stražno ladjo in pet prevoznih ladij s skupno 13.000 brt, med njimi dve specialni ladji. Poškodovano je štiri križarke, štiri rušilce, štiri brze čolne, enega vlačilca, en čoln za izkrcanje in naskok ter pet prevoznih ladij s skupno 15.000 brt. Pri bombardiranju bežečih britanskih pomorskih bojnih sil so bile težko poškodovane naprave na obrežju in v doku pristanišča v Portsmouthu kakor tudi drugi v vojni važni cilji na južni angleški obali. Pri tem je zračno brodovje zgubilo 18 letal. En del posadke je bil rešen.

V zračnih bojih so lastni lovci in protiletalsko topništvo sestrelili 112 sovražnih letal. 17 lastnih lovskih letal smo zgubili.

ZRCAIO ČASA

Führer je podelil Kapitanleutnantu Erichu Toppu, poveljniku neke podmornice, Eichenlaub mit Schwertern zum Ritterkreuz des Eisernen Kreuzes (hrastov list z meči k viteškemu križu železnega križa).

Führer je pesniku (dr. Hansu Klöpferju iz Köflacha (štajerska) ob njegovi 75-letnici ocenjujoče njegovo pesniško udejstvovanje podelil Goethejevo svetlino za umetnost in znanost.

Med hudimi boji na južni vzhodni fronti je sestrelil major Gollob, imetnik des Eichenlaubes zum Ritterkreuz des Eisernen Kreuzes kot vodja svojega oddelka na čelu lstege letal, v nedeljo pet sovražnih letal in s tem dosegel svojo 121. do 125. zračno zmago.

Berlinski Gauleiter, Reichsminister doktor Goebbels je v ponedeljek sprejel v prostorih svojega ministrstva odposlanstvo armade na Krimu, ki jo je bil povabil, naj obišče državno glavno mesto; odposlanstvo je vodil Eichenlaubträger (z hrastovim listom odlikovan) Generalmajor Wolf.

Strašen bombni atentat je nekdo izvršil v nedeljo opoldne v Bilbau. V stolni cerkvi, kjer se je v prisotnosti vojnega ministra Arele brala maša za španske tradicionaliste, je naenkrat eksplodirala bomba, kar je povzročilo več ali manj težke poškodbe 63 oseb. Krivcev atentata doslej niso mogli izslediti.

Japonske podmornice so podvzele, kot javlja ameriški vir, koncentrične napade na ameriške bojne sile na Aleutih. V washingtonskih krogih so mnenja, da bo, če se Japoncem pospeji uporabljati Kisko kot oporišče podmornic, oddaljenost za japonske podmornice za 2000 milj zmanjšana.

Kot poroča Reuter iz New-Delhija so v sredo zaprl Mahatma Gandhijevega sina Devadosa. Gandhijev sin, ki so ga sedaj angleški oznanjevalci svobode zaprli, je bil ravnatelj časopisa »Hindustan Times«, ki je, kot poročajo, včeraj prenehal izhajati.

Kakor se šele sedaj doznavajo, so dne 30. julija preletela angleška letala afgansko mejo in bombardirala mesto Host, pri čemer so bile tri osebe ubite in štiri poškodovane. Povrh je bilo porušenih mnogo hiš in nekaj mošej.

Število v koncentracijskem taborišču Tor na Sinajskem polotoku zaprtih oseb znaša 4000 do 5000.

Nekaj vodnikov letal je bilo rešenih v nevarnosti na morju.

V noči na 19. avgust so sovražne za izkrcanje določene sile nenadoma zašle na lahke nemške pomorske bojne sile. Te so takoj potopile nek s četami polno zasedeni čoln za izkrcanje in dva velika topniška brza čolna. Poškodovale so tudi s topniškim obstreljevanjem neko drugo vodilno ladjo brodovja in več brzih čolnov. Sestrelile so štiri sovražna letala. Eden lastni lovec na podmornice se je pri tem potopil. Sicer pa na nemški strani ni bilo nobenih izgub.

Vse skupine nemške oborožene sile, ki so udeležile obrambe sovražnega izkrcanja, so se odlično držale.

V Kavkazu smo z napadnimi operacijami pridobili še več prostora. Zračno orožje je ob obrežju Črnega morja potopilo tri prevozne ladje.

Med Volgo in Donom smo južno od Stalingrada v hudih bojih z naskokom zavzeli sestav sovražnikovih položajev, ki je bil že dolgo časa močno izgrajen. Sovražnik je pri tem zgubil 18. in 19. avgusta 3301 ujetnikov, 52 oklopnjakov, 56 topov, 90 strojnic in metalcev granat ter 66 metalcev plamena. Zračno orožje je napadalo železniške naprave in promet novih pošilk v sovražnikovem ozadju.

Pri lastnih napadnih podjetjih v prostoru severno od Orela smo od 11. avgusta naprej pripeljali 14.000 ujetnikov, uničili ali uplenili pa 400 oklopnjakov in 200 topov.

Vzhodno od Vjasma in pri Rševu so tudi včeraj ob žilavem odporu nemških čet spodleteli sovražnikovi napadi.

V severnem odseku fronte smo odbili več sovražnih napadov deloma z nasprotnim napadom.

Sovražnik je povrh zgubil včeraj na Vzhodu 104 letala.

Začetek vojne zimske pomoči

Berlin, 21. avgusta. Vojna zimska pomoč 1942/43 se bo pričela 1. septembra 1942. Od tega dne se bodo tudi pridržali prostovoljni darovi od mezde, plače itd.

Verlag und Druck NS. Gauverlag und Druckerl. Kärnten GmbH., Klagenfurt. — Verlagsleiter Dr. Emil Heitjan. — Hauptchriftleiter: Friedrich Horstmann. — Zurzeit ist Anzeigenliste Nr. 1 gültig.

Deset ur druge fronte:**V čarovniškem kotlu pri Dieppu strti****Črna barva krinke na obrazu - tako so prišli Britanci — „Zakaj nisem raje ostal v Kanadi“**

P. K. Tiha tmina leži preko pritajeno šumeče morske tišine.

Toda, kaj je to? Strelec protiletalskega topništva si misli: Gotovo je le gotovo! Da alarm. Če bi se vse izkazalo le za nedolžno, to ni nič hujšega kot da je spanje tovarišev prekinjeno.

Ali niso to tuji glasovi? Temne postave na obali! ... Tomiji.

Mirno ostati in obdržati mirno kri. Pri Nemcih se nič ne gane. Že se vesele fantje tam nasproti, ki stopajo z gumijastimi podplati iz ploščatih čolnov, da bodo Germane presenetili in nenadoma napadli.

»Naj pridejo bližje.«
Sedaj prihajajo. Prvi blede sij nastopajočega dne pusti temne postave komaj spoznati... »Naj pridejo bližje«, gre od ust do ust. Težak preizkus živcev.

Ogenj! Strojnice udarjajo, pokajo karabinke, tomiji naskakujejo, padajo, klic pretrgajo noč, maje se komaj porojena druga fronta in umika.

Napad! Nemški vojaki skočijo iz jarkov in strelskih jam, hud boj se bije. Privedejo prve ujetnike. S črnimi krinkami na obrazu izgledajo smelo. Angleži — tokrat so res Angleži.

Medtem se je zdanilo. Pod močnim ognjem nemškega topništva, toda pod varstvom nekaj angleških rušilcev in brzih čolnov, se približujejo ploščati čolni in prevozne ladje, kot drugi val k bregu.

Ognjeni krst mladih

Sovražniku se posreči izkrcati 28 oklopnjakov. Kolosi ropočejo po na lahno se vzdigajočem pesku. Toda zgoraj stoji nemško protiletalsko topništvo. Nek top ima mlado moštvo.

Ognjeni krst imajo močje prestat, ko jim raste prvi mah na zgornji ustnici! Mirno in pripravljeno čakajo, pomerijo. Prvi strel — prvi oklopnjak. Drugi strel odpravi drugega. Do treh strelav je prišel top. Samo enemu oklopnjaku se posreči priti na višino obalne ceste, ko je tudi njega doletela usoda.

Letalstvo napada na obeh straneh. Nemška letala napadejo konvoj, ki naj bi dovedel nadaljnje pošiljke, kakor hitro bi bilo napravljeno mostišče v Dieppskem pristanišču.

Lovci zoper Spitfire

Angleško vojno poveljstvo je pa med tem že gotovo zvedelo, kako slabo stoji njegovo podjetje in upa z bombnimi odmeti in nizkimi poletji svojih letalcev pomagati na obali. Nemški fockerji, wulfi, lovci, se bore s spitfireji in mustangsi. Nemški piloti kažejo nadmoč. Protiletalsko topništvo strelja na tomije. Daleč zunaj na morju stoji črni razstrelni oblaki angleškega protiletalskega topništva nad sovražnimi ladjami. Pekleno grmenje pretresa ozračje. Ropočejo angleške in nemške strojnice. Visoko zgoraj pa orglja veliko stotin letal.

Hočejo napraviti meglo

Naenkrat siknejo štiri angleška velika letala mimo. Hočejo napraviti zakrivajočo belo kopreno nad novim angleškim porazom: napravljajo meglo. Zopern duh po kloru duši v vratu in nosu. Komaj se vidi tri metre daleč.

Postaja tišje. Še tišje pa leži veliko stotin mrtvih Angležev na belem pesku. Najprej je dvignilo nekaj sto, potem poldrug tisoč Angležev roke. Mnogo jih je plavalo na suho, ker so bili njih čolni potopljeni, še predno so dosegli obalo, oblečeni v samo eno srajco.

Jezne, toda večinoma popolnoma brezživčne obraze so kazali možje. »Zakaj nisem ostal v Kanadi?«, je rekel nekdo meni, ko je šel mimo. Drug izkrcevalni val večjega obsega je obstojal izključno iz Kanadcev.

»Podcenjevali smo vas«

Mnogo angleških častnikov ni hotelo nesti prav svojih tovarišev na obvezovališče. Mislili so, da ni treba, ko ni nobenih enakih vrstnikov, in so morali v enem slučaju postati energični. Težko ranjeni stotnik, katerega so nosili štirje kanadski nadporočniki na nosilnicah nam muga z roko in hoče izreči svojo zahvalo.

»Pri nas ni bilo treba ponovnega poziva«, smo rekli. Ko je odšla mala četa na obvezovališče, je stotnik menil z mrtvaško resnim obrazom in slabotnim glasom: »Vas, Nemce smo le podcenjevali.«

S tem je govoril resnico. Tako lahko so se pustolovski pomožni narodi predstavljali boj za Anglijo, ker so jih lepo pobarvani govori in fraze omamile, da so prišli preko velike luže. Toda tudi tokrat v Dieppeu, kot zmerom, jim je pokazala trda nemška pest, kaj zmore.

Kriegsbericht Ulrich Haussmann.

General Audinleek odžagan

Stockholm, 21. avgusta. Reuter poroča, da je bil General Aleksander imenovan za naslednika generala Auchinleeka na položaju vrhovnega poveljnika na Bližnjem Vzhodu. Nadaljnje Reuterjevo poročilo pravi, da je bil generalleutnant Montgomery imenovan za naslednika generalleutnanta Ritschieja kot poveljnika 8. armade. General Aleksander je bil, kot znano, vrhovni poveljnik angleških bojnih sil v Burmi in je moral po odličnih japonskih zmagah svoječasno z malimi ostanki svoje armade zbežati na indijsko ozemlje.

V Kavkazu dalje proti jugu**Premagane so številne cestne in minske zapore - Močni napadi so se razbili**

Oberkommando der Wehrmacht je dne 19. avgusta objavilo:

V Kavkazu so nemške in slovaške čete v nepreglednem pogorju premagale številne cestne in minske zapore in potiskajo dalje naprej proti jugu. Zračno orožje je ponovno napadlo črnomorska pristanišča in pri tem potopilo štiri obrežna vozila ter težko poškodovalo nekega sovjetskega rušilca, šest prevoznih ladij in osem obrežnih vozil.

V velikem donskem loku smo pri čiščenju pokrajine ugonobili razpršene sovražne sile.

V prostoru pri Voronežu je le majhno krajevno bojno delovanje. Pri hudih in uspešnih obrambnih bojih v času od 11. do 17. avgusta je sovražnik zgubil 2561 ujetnikov, 501 oklopnih bojnih vozov, 31 topov in 250 strojnic ter metalcev granat. Krvave zgube ponovno v gostih masah napadajočih boljševikov so bile izredno visoke.

Vzhodno od Vjasme in pri Rshewu, kjer se je v težkih bojih posebno odlikoval westfalski 58. pešpolk, smo z neumornimi napori nemške divizije pehote in oklopnjakov ob sodelovanju zračnega orožja razbili ponovne močne sovražnikove napade in pri tem uničili 25 oklopnjakov.

Južnovzhodno od Ilmenskega jezera in ob Volhovu je sovražnik zaman izvršil krajevne napade.

V Sredozemlju je neka nemška podmornica potopila eno prevozno ladjo.

Ob poletih, ki so jih podvzela britanska letala podnevi nad severozapadno Nemčijo in zasedena zapadna ozemlja, je imelo civilno prebivalstvo po posameznih razstrelnih bombah male zgube. Pri tem smo sestrelili sedem in v noči pri motilnih napadih v prostoru Nemškega in Kielskega zaliva eno britansko letalo.

Breznačrtni motilni poleti nekaj sovjetskih letal so v pretekli noči povzročili letal-

ski alarm v Ost- in Westpreubenu. Tudi tukaj so po posameznih odvrženih bombah nastale majhne zgube med civilnim prebivalstvom ter lahke poškodbe na poslopih. Sovražnik je zgubil dva letala.

Zračno orožje je po napadih podnevi od strani lahkih nemških bojnih letal na vojaške cilje na angleško južno obrežje bombardiralo v pretekli noči obrambnogospodarske naprave mesta Norwich, kjer so nastali vztrajni požari.

V Rokavskem prelivu so v noči od 17. na 18. avgusta številni britanski torpedni in topovski čolni ponovno brez uspeha napadli nek konvoj, ki so ga varovali predstražni čolni. V teku bitke na morju, ki se je deloma vršila na daljavo 150 m, sta bila uničena dva sovražna čolna. Lahko se računa s tem, da sta se potopila še dva druga, težko poškodovana britanska čolna. Konvoj je brez škode priplul v svoje namembno pristanišče.

Mošejo v Minsku, ki so jo boljševiki spremenili v skladišče, so zopet izročili svojemu namenu. Izročena je bila kot božji hram 1200 Tatarom, ki žive med 100.000 prebivalci v Minsku. Mullah tatarske občine se je ob prvi službi božji zahvalil za osvobodilno dejanje Adolfa Hitlerja, da se lahko zopet vrši versko življenje muslimanov Minska.

V Ukrajini lahko računajo iz pomladanske gojitev sviloprejk s pridelkom 260 ton svežih kokonov. To odgovarja 87 tonam posušenih kokonov. Poletna gojitev bo vrgla najbrže 56 ton svežih tj. 18 ton posušenih kokonov. Zraven je prišteti še pridelek kokonov hrastovega prelca, ki bo najbrže vrgla 25 ton svežih, tj. 8.5 ton posušenih kokonov. Skupno se lahko računa s pridelkom 113.5 ton posušenih kokonov. Iz tega se lahko pridelala okoli 30.000 kg naravne svile. Ker v Nemčiji pridelajo komaj kakih 1600 kg naravne svile, je posebno pomembna gojitev sviloprejk v Ukrajini. Priprava in predelava kokonov zahteva veliko truda in skrbnosti, uspeh se pa zelo izplača.

In zopet 84.000 brt**Napad v Kavkazu je še dalje uspešen - Skoraj 13.000 ujetnikov v donskem loku**

Oberkommando der Wehrmacht je dne 18. avgusta objavilo:

Napad nemških in zavezniških čet v kavkaškem ozemlju se uspešno nadaljuje proti žilavemu sovražnikovemu odporu ob težavnih terenskih prilikah in v tropični vročini. V črnomorskih pristaniščih

smo z bombnimi zadetki potopili dvanaest obrežnih vozil in neko večjo petrolejsko ladjo in težko poškodovali osem čolnov za prevažanje municije.

V severovzhodnem ovinku velikega donskega loka smo pri napadnih bojih v času od 15. do 17. avgusta po dosedanjih ugotovitvah pripeljali nad 12.800 ujetnikov in uplenili ali uničili 47 oklopnih bojnih vozov ter 252 topov. Čiščenje bojišča še traja.

Vzhodno od Vjasme smo deloma z nasprotnim napadom zavrnil več sovražnikovih napadov.

V prostoru pri Rshewu je sovražnik na raznih mestih še dalje napadal z močnimi skupinami pehote in oklopnjakov. Od 30. julija naprej smo v hudih obrambnih bojih ob vzornem sodelovanju s skupinami zračnega orožja uničili vsega skupaj 1068 oklopnih bojnih vozov.

Tudi v severnem odseku fronte je spodletelo več krajevnih sovražnikovih napadov. Finsko zračno orožje je v zračnih bojih sestrelilo enajst sovražnih letal.

V noči od 16. do 17. avgusta se je v Rokavskem prelivu vnela bitka med nemškimi iskalci min in angleškimi brzimi čolni; v teku te bitke je bil nek sovražni brzi čoln tako težko poškodovan, da se ga mora vsteti med zgubljen. Nek lastni čoln se ni več vrnil. Topovi so potopili neko sovražno ladjo, ki so jo bili zažgali čolni pospravljavci.

Pri motilnih, po dnevi izvršenih poletih nad zapadno in severno Nemčijo in nad zasedenimi zapadnimi pokrajinami je sovražnik izgubil pet letal v zračnih bojih. V minulih noči je britansko zračno orožje napadlo ozemlje v zapadni Nemčiji. V stanovanjskih četrtih mesta Osnabrück so bile povzročene stvarne škode in poškodovane hiše. Civilno prebivalstvo je imeo zgube. Tri izmed napadajočih bombnikov smo sestrelili.

Nemško zračno orožje je podnevi in ponoči bombardiralo v vojni važne naprave na angleški južni obali in v jugovzhodnem delu otoka z razstrelnimi in zažgalnimi bombami. Nastala so razdejanja in požari.

Kakor je bilo javljeno že v posebnem poročilu, so nemške podmornice v zadnjih 24 urah iz konvojev in loveč poldvine ladje potopile na Atlantskem, Severnem in Sredozemskem morju enajst ladij s skupno 72.000 brt, nadalje neko pomožno križarko z 12.000 ton in dva vlačilca, na katerih so se nahajale čete.

Borci ali roparji?

M. »Bandit ni borec, temveč ropar« Danes vam hočemo dokazati, da je ta trditve popolnoma pravilna in resnična.

Dne 31. VII. 1942 so v Krainburgu oropali stanovanje delavca Franza Saletela, katerega so 4 banditi tudi iskali, da bi ga umorili. Sestro in brata okradene so banditi umorili že preteklo leto.

Dne 2. VIII. 1942. so umorili banditi v Zweteschu, občina Watsch, kmeta Krobolschnitza in njegovo ženo Antonie ter ukradli nato živila in enega vola.

V noči na 4. VIII. 1942. so vdrli oboroženi banditi v vas Beischeid, občina Zirklach, ter ukradli tam enega vola, pšenico, svinjsko mast, moko, ječmen in mleko, mlo, kavo, suho meso itd.

Dne 8. VIII. 1942. so prišli banditi k posestniku Franzu Guscheku, v Stirniku, občina Selzach, in popolnoma oplenili pod nasilnimi grožnjami hišo ter odpeljali razen tega enega teleta in enega prašiča.

Dne 13. VIII. 1942. so napadli banditi vas Sidraz, občina Zirklach, pobili hčer nekega kmeta s puškinim kopitom na tla in jo ranili z enim strelom. Nekega kmeta pa so obstrelili.

Dne 15. VIII. 1942. so banditi zavlekli v Ternoutschach neko kmetico, njeno hčer in dva sinova, ter ukradli živino in drobnico.

Dne 16. VIII. 1942. so ukradli banditi živila, manufakturno blago in razno opremo v Prevojah, severozapadno od Beilensteina.

Istega dne so ranili banditi v Goriuschach, občina Neuming, hčer nekega kmeta in jo ostrigili. S kmetije so odgnali več komadov živine.

Banditi niso ničesar drugega, kakor roparji in tolovaji, ki napravijo iz vaše domovine torišče divjih krdel in tolpa, jo onečastijo z umori, požigi in plenjenjem ter motijo nje red in mir. Povejte sami: ali so ti podljude vredni vaše lepe domovine?

Vi, stari bojevniki, ki ste svojčas v veliki nemški armadi vršili zvesti in hrabri največja vojaška dejanja, povejte: ali ima to roparstvo kaj skupnega z borbo? Nikakor ne. Banditi so prestrahopetni, da bi se odkrito borili. Samo iz zasede se upajo napasti brezmočne ljudi. S tem tolovajstvom onečastijo banditi vašo staro oberkrainsko — vojaško — tradicijo.

Oberkrainerji! Oborožena sila Reidna je prišla k vam, da bi plačala vsak zločin banditov, katerega so izvršili nad brezmočnimi ženami in otroci, nad možmi in sinovi. Postavite se za oboroženo silo Reidna in podpirajte jo, kjerkoli morete. Vsakemu, pa naj bo mož ali žena, je dana prilika za to. Za vas velja samo eno:

„Proč od teh bratomorilcev“!

Ein Mann schwimmt im Pazifik

Erlebnisse eines japanischen Schiffsheizers als Robinson

Der Held dieser kleinen Geschichte am Rande des ostasiatischen Krieges hat keinen Namen. Jedenfalls hat ihn keine japanische Zeitung genannt. Er ist ein unbekannter Heizer auf einem kleinen unbekanntem Vorpostenboot, das draußen im Ozean einsam Tag für Tag seinen Dienst getan hat. Auf solchem Schiff sind große Taten nur schwer zu vollbringen. Kommt wirklich einmal der Feind, dann ist meist die tapferere Gegenwehr erfolglos. Es ist ein „Himmelfahrtskommando“, wie es unsere deutschen Matrosen im ersten Weltkrieg nannten. Eine letzte Funkmeldung erreicht bei einem feindlichen Überfall noch den Stützpunkt. Dann schweigt der Morseapparat. Jedermann weiß, was draußen geschehen ist.

Eintönig ist der Dienst des Heizers auf diesen Schiffen. Sie sehen nur selten den weiten Himmel, der sich über der unendlichen See spannt. Nur aus den Kommandos, die den Heizraum erreichen, erkennen sie die Lage. Als deshalb eines Tages der Maschinentelegraf „äußerste Kraft“ anzeigt, weiß jedermann der schweißüberströmten Heizer, daß der Feind nahe ist. Wo er ist, wie stark er ist, das dringt nicht zu den Männern an den Feuern hinunter. Plötzlich ein Krachen, eine jähe Erschütterung. Die Männer werden gegen die eisernen Türen geworfen. Wasser dringt ein, post von der Decke herunter, plätschert dort durch einen Riß in der Außenwandung, in feinem Strahl. Auch der Schiffsboden scheint undicht geworden zu sein, denn plötzlich dringt ein Schwall durch die Roste der Fußbodengitter hindurch. Jetzt neigt sich gar das Schiff stark.

„Raus aus dem Maschinenraum!“ Der Ruf pflanzt sich fort. Irgendwo muß ein Treffer hineingehauen haben, Emsig klettert der erste Heizer eine schmale Eisentreppe hinauf. Ein kühler Wind weht über seine heiße, verschmierte Stirn, als er das Deck erreicht. Wo ist der Feind? Da — ganz fern am Horizont zwei amerikanische Zerstörer! Es blitzt bei ihnen auf.

Und ehe sich unser Heizer überlegen kann, wohin diese Schüsse gehen werden, fliegt er mit einem mächtigen Satz weit in die See hinaus. Es war, als wenn eine Riesenfaust donnernd auf das schräg liegende Deck geschlagen hätte, ein totes Aufleuchten — das war alles. Als er aber im Wasser schwamm, erkannte er, was in diesem Bruchteil einer Sekunde geschehen war. Ein zweiter Vortreffer hatte das knapp 150 Tonnen große Schiff mitten durchgerissen. Noch trieben die beiden Teile an der Oberfläche. Aber nur Sekunden währte es, dann versanken sie gurgelnd in der Tiefe.

Das Meer schien leergefegt, als sei überhaupt kein Patrouillenschiff dagewesen. Die Rauchfahnen der feindlichen Zerstörer konnte unser Heizer nicht bemerken, er lag zu tief im Wasser. Die Wellen verdrängen ihm jede Sicht in die Ferne. Weiter, heißer Himmel, Wellen und Wind — das war alles. Mit einigen Schwimmstößen ließ sich unser Heizer weitertreiben. Ein Gedanke ging ihm dabei durch den Kopf: man war seit vier Tagen ostwärts gefahren. Vier lange Tage und Nächte. Genau diese Zeit mußte ihn eigentlich vom Lande trennen. Er schwamm also mitten im Ozean, Hunderte von Seemeilen vielleicht entfernt von der Küste und vom Leben. Wer sollte ihn hier mitten in der Wasserwüste finden? Wer würde überhaupt suchen? Wie lange schwimmt ein Mensch? Vielleicht ein paar Tage, wenn man ihn ernährt, Nahrung? Er würde keine bekommen. Er würde verdursten mitten im Wasser. Das sei das Schlimmste, hatten ihm Matrosen gesagt.

Aber jetzt ertönen Rufe über die Wellen. Zwei Kameraden schwimmen nicht weit von ihm. Sie weisen in eine bestimmte Richtung. Dort treibt etwas im Wasser. Ein Stück Holz, Trümmer. Man kann es nicht erkennen. Näher und näher arbeitet sich unser Schwimmer in der hohen Dünung. Es ist eine große Kiste, in der rohe Karotten und Kartoffeln sind. Zu dreien stopfen sich die Schiffbrüchigen den Magen damit voll, indem sie sich mit einer Hand an dem Holz festhalten und von der See hin und her gerissen werden.

In wenigen Sätzen verständigen sich dann die drei Matrosen, wo nach ihrer Meinung vielleicht eine Insel zu suchen wäre. Unser Heizer übernimmt die Führung, dann schwimmen sie los. Stunde um Stunde. Die Nacht bricht herein, der Morgen steht auf. Weiter und weiter mit monotonen Schwimmstößen arbeiten sich die Einsamen durch das Meer. Unser Robinson zählt nicht die Stunden, die sich entsetzlich dehnen. Aber am Abend des zweiten Tages tauchen blaue Schwämme über der Kimm auf. Es sind die Berge einer fernen Insel. Noch dügert es qualvolle Ewigkeiten, dann wiegt sich vor dem Heizer eine Boje auf den Wellen, die wohl eine Schiffsfahrtsroute bezeichnen soll. Mit letzter Kraft zieht

Sowjetischer Geheimsender in Schweden

Vater und Sohn wegen Spionage verhaftet

Stockholm, 21. August. In großer Aufmachung bringen „Nys Dagligt Allehanda“ und „Aftonbladet“ in Extraausgaben ihrer Nachmittagsblätter die aufsehenerregende Meldung von der Aufdeckung einer Spionageaffäre in Schweden zugunsten Sowjetrußlands. Danach haben die schwedischen Behörden am Montag den jüdischen Studenten Lennart Katz und seinen Vater Michel Katz verhaftet. Der Student hatte, wie er eingestand, im Auftrage der Sowjetregierung einen Geheimsender eingerichtet, den er aus gelieferten Einzelteilen in seiner Wohnung zusammensetzte und ihn dann in einem Walde in der Nähe von Stockholm versteckte. Von dort aus setzte er sich mit einer sowjetischen Station in Verbindung und wechselte mit ihr nach einem Geheimcode Chiffretelegramme im Interesse der Bolschewisten. Der Vater leistete seinem Sohne bei diesem Verbrechen Beihilfe. Beide sind schwedische Staatsangehörige, der Vater der sich „Künstler“ nennt, ist jedoch in der Sowjetunion geboren. Die schwedische Regierung wird die beiden Spione mit größter Beschleunigung aburteilen, die erste Verhandlung fand bereits am 16. August vor der Spionageabteilung des Stockholmer Rathauses statt.

er sich zu einer kleinen Plattform empor, die meist von den Wellen überspült wird. Dann vergehen ihm die Sinne . . .

Er träumt, die Kameraden hätten ihn gefunden und man feiere das Wiedersehen mit feurigem Reiswein, der heißend die Kehle hinunterläuft. Darüber wacht er auf. Es war nur Salzwasser, das dem Schlafenden in den Mund geträumt ist. Plötzlich ein furchtbarer Gedanke . . . Wo sind die Kameraden geblieben? Er ruft, schreit. Sie sind verschwunden. Wann sah er sie zuletzt? Er strengt seinen Kopf an, grübelt. Die Gedanken haben ihn verlassen. Sie sind wie ausgelöscht. Die Erinnerung an die letzten Stunden ist verwischt. Er ist allein. Allein mit furchtbarem Durst. Fern als feiner grauer Strich die Küste. Fast besinnungslos trinkt er das Salzwasser des Meeres in sich hinein. Er erbricht sich, trinkt wieder. Schließlich behält der Magen die lauwarme Salzlauge. Dann läßt er sich ins Wasser fallen und schwimmt weiter, Stunde um Stunde. Als er sich beim Sonnenuntergang umsieht, ist er nur knapp tausend Meter von der Boje entfernt. Die Strömung hat ihn genarrt. Also zurück zur Boje. Todmüde

Stellungssystem südlich Stalingrad genommen

Im Kaukasus weiter Raum gewonnen — 104 Feindflugzeuge im Osten vernichtet

Aus dem Führerhauptquartier, 20. Aug. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt: Wie durch Sondermeldung bekanntgegeben, wurde am gestrigen Tage eine Landung englischer, amerikanischer, kanadischer und De-Gaule-Truppen auf 25 km Breite gegen die französische Kanalküste bei Dieppe, die unter dem Schutz starker See- und Luftstreitkräfte und unter Einsatz von Panzern geführt wurde, durch die im Küstenschutz eingesetzten deutschen Kräfte unter hohen blutigen Verlusten für den Feind abgeschlagen.

Ohne daß es nötig war, Reserven der höheren Führung einzusetzen, wurden die auf dreihundert bis vierhundert Landungsbooten abgesetzten feindlichen Landungstruppen im Nahkampf aufgerieben oder ins Meer geworfen. Sämtliche gelandeten Panzer in Stärke von 28 Kampfwagen wurden vernichtet. Bisher wurden 1500 Gefangene, darunter allein sechzig kanadische Offiziere, gezählt. Der Gegner verlor zahlreiche Tote, während die eigenen Verluste an Gefallenen und Verwundeten nur vierhundert betragen.

Sämtliche Stützpunkte, Batteriestellungen, Funkstationen wurden von ihren Besatzungen gehalten. Das feindliche Gros, das auf See in Stärke von 35 Transportern, geschützt durch zahlreiche Kreuzer, Zerstörer und Bewacher zur Fortsetzung der Landung bereitgestellt war, mußte unverrichteter Dinge, aber nach starken Verlusten durch Artilleriefeuer und Luftangriffe in seine Ausgangshäfen zurückkehren und wurde laufend durch die Luftwaffe bis zur Ausschiffung verfolgt. Die feindliche Transportflotte verlor durch Artilleriefeuer 3 Zerstörer, 2 Torpedoboote und zwei Transporter; die Luftwaffe versenkte einen Zerstörer, ein Schnellboot, einen Bewacher und fünf Transporter mit zusammen 13.000 Brt, darunter zwei Spezialschiffe. Sie beschädigte vier Kreuzer, vier Zerstörer, vier Schnellboote, einen Schlepper, ein Sturm- und Landungsboot und fünf Transporter mit zusammen 15.000 Brt. Bei der Bombardierung der flüchtenden britischen Seestreitkräfte wurden Kai- und Dockanlagen im Hafen von Portsmouth sowie andere kriegswichtige Ziele an

Moskau gesteht neue deutsche Erfolge

o. sch. Bern, 21. August. Die Korrespondenten der englischen und amerikanischen Presse in Moskau weisen auf geradezu verzweifelte sowjetrussische Versuche hin, das Tempo des deutschen Vormarsches zu hemmen. Bei Krasnodar hätten die Sowjets, so sagt „Exchange“, die deutschen Truppen nicht daran hindern können den Kuban mit starken Streitkräften zu überqueren. Die sowjetischen Truppen hätten sich angesichts dieser Entwicklung weiter zurückziehen müssen. Auch nordwestlich von Stalingrad im Donbogen, so berichtet der gleiche Korrespondent, sei die Lage für die Sowjets ernster geworden.

Der Chef der Propaganda- und Agitationsabteilung des Zentralkomitees der Kommunistischen Partei, Alexandrow, hat in einem Appell dazu aufgerufen, das Letzte für den Kampf herzugeben. „Unter allen Umständen muß der Feind aufgehalten, zurückgeworfen und vernichtet werden. Im letzten Jahr haben die Deutschen das Baltikum, Weiß-Rußland und die Ukraine besetzt, während der letzten drei Monate haben sie so wichtige Gebiete wie Woronesch, Worschilowsk, Rostow und Kuban erobert. Die Gefahr ist im Wachsen, der Kampf ist in das entscheidende Stadium getreten.“ Die gegenwärtigen Kämpfe würden, so fuhr Alexandrow dann fort, nicht nur über das Schicksal der Sowjetunion, sondern auch über das Europas entscheiden. Zuletzt erfolgt die übliche Drohung, daß Panikmacher nicht geduldet würden.

Wie unsicher die bolschewistischen Machthaber geworden sind, zeigen jetzt krampfhaft Bemühungen, den Churchillbesuch weitgehend auszuschlichten, wobei man die bisherige Haltung, die einen sichtbar werdenden Unwillen über die Nichterfüllung der zurückliegenden englischen und amerikanischen Versprechungen erkennen ließ, einfach fallen läßt. Daß es Churchill und dem Vertrauensmann Roosevelt, Harriman, im stärksten Ausmaß darauf ankam, Einblick in das der Sowjetunion noch Verbleibende zu ge-

sinkt er hin. Sein Arm umklammert eine eiserne Stange. Tiefe Bewußtlosigkeit . . .

Am nächsten Morgen ein neuer Versuch. Unentwegt zählt er bis tausend. Vorwärts und dann rückwärts, nur um nicht einzuschlafen. Als er unter geschickter Ausnutzung der Strömung endlich festen Boden unter den Füßen fühlt, fällt er mehrmals ins flache Wasser. Am Strand liegt schließlich ein ohnmächtiger Mensch, der dem Ozean sein kleines Leben abgerungen hat.

Robinson hat gesiegt. Er findet am nächsten Morgen nach drei langen Tagen ohne Nahrung zwei kleine Strandvögel, die er roh verschlingt. Dann Krebs, deren Scheren er gierig auslutscht. Am Nachmittag entdeckt ihn ein Kanoe eines Eingeborenen, dessen Insassen eine Fracht Kokosnüsse befordern.

„Erst als ich die siebente ausgetrunken hatte, empfand ich so etwas wie Geschmack. Die See und das Salzwasser hatten jeden Geschmack in mir ertötet. Daß ich dann nach weiteren Tagen wieder zu meinem Stützpunkt befördert wurde daß die braven Eingeborenen großzügig belohnt wurden das ist mir heute nicht so sehr in der Erinnerung als diese ersten Bissen auf der einsamen Insel diese Krebse und die ersten weißmehigen Kokosnüsse, die ich nicht vergessen werde, solange ich lebe.“ schließt der wackere Heizer seinen Bericht, der in Japan viel Anteilnahme fand, als er durch die gesamte Presse ging und für einen Tag fast alle großen Ereignisse an den Fronten überschattete.

Dr. Hans Steen

Churchill als Poltrik

Wäre es nüchtern gesagt, ein erfreuliches Ereignis, das Mr. Winston Churchill dazu veranlaßt hätte, sich zu seinem Bundesgenossen Stalin zu begeben, hätte die Londoner Agitation zweifellos schon längst alle Register gezogen und die ausgetauschten Bruderküsse zum Gegenstand langer und triumphierender Erörterungen gemacht. Denn Gründe der Sicherheit allein können das Informationsministerium nicht zu seinem hartnäckigen Schweigen zu diesem Churchillbesuch veranlaßt haben. Freilich genügt schon die Tatsache, daß die Bolschewisten teils in offener, teils in versteckter diplomatischer Form angesichts ihrer katastrophalen und weittragenden militärischen Niederlagen schon seit Wochen auf das Einlösen der von den Angelsachsen gegebenen aktiven Hilfsversprechen drängen, um zu entnehmen, daß Churchill keinesfalls als Gebender kommt, sondern höchstens als ein Um-Aufschub-Bittender. Seit dem 22. Juni vorigen Jahres, als Churchill eilends zum Bündnis mit Stalin schritt, waren immer die Engländer zum weiteren Widerstand aufreizend, die Hilfesuchenden. Um so interessanter sind die drei Punkte, die die schwedische Zeitung „Aftonbladet“ auf Grund authentischer diplomatischer Informationen für den Churchillbesuch angibt. Es ist verständlich, daß Churchill alles daransetzt, den Widerstandswillen der Sowjets aufrechtzuerhalten. Da die Bescheide, die man Herrn Malsky bei seinen verschiedenen Vorsprachen in Downing Street auf die Forderungen nach der zweiten Front zukommen ließ, offenbar von Stalin aus als unbefriedigend bezeichnet wurden, kann es auch nicht wundernehmen, daß Churchill sich nunmehr gezwungen gesehen hat, dem bolschewistischen Diktator offen darzulegen, über welche Möglichkeiten England verfügt und über welche nicht. Der interessanteste der drei Punkte ist vielleicht der letzte, wonach Churchill sich bereits jetzt nach einer Art Ersatz für die Weiterführung des Krieges umsieht, falls das derzeitige sowjetische Regime in eine Krise geraten sollte. Alles in allem erweckt Churchill zur Zeit den Eindruck eines Poltriks größtem Stils, eine Rolle, die ihn allerdings nicht als Mann mit dem Revolver, sondern höchstens mit erhobenem Zeigefinger sieht, hinter dem nichts anderes steckt als die Angst um das eigene Schicksal. Der Landungsversuch der Engländer und Amerikaner bei Dieppe trägt jedenfalls nicht dazu bei, das Prestige, das nun auch wohl in den Augen der Kremelgewaltigen weiter gesunken ist, wieder etwas zu heben.

Afghanische Stadt bombardiert

Briten müssen sich entschuldigen

Ankara, 21. August. Wie erst jetzt bekannt wird, haben am 30. Juli englische Flugzeuge die afghanische Grenze überflogen und die Stadt Host mit Bomben belegt, wobei drei Personen getötet und vier verletzt wurden. Außerdem wurden zahlreiche Häuser und einige Moscheen in Trümmer gelegt.

Die afghanische Regierung hat bei der englischen Botschaft in Kabul gegen diese Verletzung der afghanischen Neutralität scharfen Protest erhoben. Der britische Botschafter hat das Vorkommnis mit „schlechter Sicht“ entschuldigt und Schadenersatz angeboten.

Reuter: Lage in Delhi „häßlich“

Polizei und Militär feuerten erneut in die Menge

Stockholm, 21. August. Reuter meldet aus Neu-Delhi: Nach einem hier veröffentlichten amtlichen Bericht ist die Lage in Delhi am Montag infolge einer Aktion der Fabrikarbeiter „häßlich“ geworden. Das Rathaus wurde in Brand gesteckt und das Steuerbüro niedergebrannt. Polizei und Militär schossen „in Selbstverteidigung“ auf die Menge. (1) Es wurde ein Ausgehverbot verhängt. Starke militärische Verstärkungen sind eingetroffen und patrouillieren jetzt durch die Stadt.

„Häßliche Lage“ — „schossen in Selbstverteidigung“ — diese englischen Agitationsmäzchen ziehen heute nicht mehr. Die Welt weiß, hinter diesen lächerlichen Worten will Reuter die Tatsache eines neuen Blutbades verbergen. Die britischen Henkersknechte demonstrieren einmal mehr die Freiheitsbegriffe der Verbrecher Churchill und Roosevelt.

Flakkreuzer „Cairo“ und Zerstörer „Poresight“ versenkt

Stockholm, 21. August. London sieht sich jetzt genötigt, weitere Kriegsschiffsverluste bei der völligen Zerschlagung des nach Alexandria bestimmten Geleitzuges zuzugeben. Auf die überraschend schnellen Eingeständnisse der Versenkung des Flugzeugträgers „Eagle“ und des großen Kreuzers „Manchester“ folgt heute eine Reutermeldung, die den Untergang des Flugabwehrkreuzers „Cairo“ und des Zerstörers „Poresight“ bekanntgibt. Über den Verlust von 15 mit wertvollstem Kriegsmaterial für die Ägyptenfront beladenen Handelsschiffen schweigen sich die britischen Lügenstrategen allerdings nach wie vor aus.

Amerikanische Sorge über die Aleuten

tc. Lissabon, 21. August. Trotz der Schwere der Kämpfe auf den Salomoninseln, so heißt es in einem Bericht aus Washington, blicken die verantwortlichen Stellen der USA mit gespannter Sorge nach den Aleuten. Die Nachricht über die Versammlung japanischer U-Boote im Hafen von Kiska habe in Washington größte Aufregung und Besorgnis ausgelöst.

USA-Flugzeuge über Schweden

hw. Stockholm, 21. August. Neben der Versenkung eines weiteren schwedischen Dampfers vor der schwedischen Ostseeküste durch sowjetische U-Boote wird am Mittwoch bekannt, daß eine neue schwere Verletzung der schwedischen Neutralität durch ein amerikanisches Bombengeschwader zu verzeichnen ist. Wie „Stockholm Tidningen“ unter der Überschrift „USA-Geschwader via Schweden“ meldet, ist an mehreren Punkten der Insel Öland ein Verband von sechs sehr großen, viermotorigen und sieben etwas kleineren Flugzeugen beobachtet worden. Vermutlich aber habe das Geschwader aus noch mehr Maschinen bestanden.

Azoren und Madeira unter Militärbefehl

Lissabon, 21. August. Das Amtsblatt der portugiesischen Regierung veröffentlicht einen Regierungs-erlaß, der die Azoren und Madeira unter militärischen Oberbefehl stellt, der, „solange es die gegenwärtigen Verhältnisse verlangen“, durch einen Divisionsgeneral bzw. einen Brigadegeneral ausgeübt werden soll.

Der Kriegsminister ernannte zum militärischen Kommandanten der Azoren den General Anibal de Passos e Souza, einen bekannten Offizier des portugiesischen Heeres.

Aus dem Kreise Radmannsdorf

Radmannsdorf. (816 kg marmelade so poslali na fronto.) Deset Ortsgrupp okrožja Radmannsdorf, Aßling, Kronau, Kropp, Lengenfeld-Melstern, Radmannsdorf, Ratschach, Steinbühl, Veldes in Wocheiner-Felstritz je poslalo kot prvo darilo 186 kg marmelade, 294 litrov sadnega soka, 41 kg kexov in suhega sadja na DRK. Vkuhavanje in zbiranje se nadaljuje, dokler ne bodo porabni zadnji sadeži.

Aßling. (Nesreča v Julijskih alpah.) Te dni so šli plezat na Špik v Julijskih alpah 22-letni Anton Tomaschin, 21-letni Josef Wodschek in 20-letni Johann Kowatsch iz Aßlinga. Ker se druga dne niso vrnili, je bila odposlana rešilna ekspedicija, da jih poišče. Ugotovila je, da so vsi trije ponesrečili. Tomaschin je bil težko poškodovan, oba druga dva pa sta se ubila. Reševanje je bilo zelo težko.

Veldes. (Kreisleiter dr. Hochsteiner na obisku.) Kreisleiter dr. Hochsteiner je pred nekaj dnevi obiskal Ortsgruppe Veldes, kjer je z Ortsgruppenleiterjem, Kreiswirtschaftsberaterjem in županom ogledal občinski urad, novi kino, prostore Ortsgruppenleitungu ter šolo. Obiskal je tudi dijake, ki so sedaj zaposleni na Veldesu. Župan Paar je podal poročilo, kako mislijo Veldes preurediti.

Meistern-Lengenfeld. (Apel sodelavcev KVB.) Nedavno se je v prostorih hotela Triglav v Meistern, vršil apel sodelavcev KVB. Stützpunktleiter Pg. Müller je govoril ob polnoštevni udeležbi sodelavcev KVB. V skoro dvournem poljudnem govoru je razložil namen apela, delo in dolžnosti sodelavcev. Po končanem govoru se je razvila živahna debata, v katero je poseglo več sodelavcev. Z pozivom na delo za naš lep Oberkrain in Reich je bil sijajno uspel apel zaključčen.

Wocheiner Mitterdorf. (Smrtna kosa.) Pred nedavnim je preminil v Wocheiner Mitterdorfu 75-letni Franz Arch. Pokojnik je bil znani dolgoletni oskrbnik planinskih postojank v Karawankah in kot prvi oskrbnik Triglavskega doma na Kredarici ter je bil prisoten tudi takrat, ko je napadel Triglav stric Trebusnik.

Wocheiner Mitterdorf. (Delo v Frauenchaft.) Na pobudo krajevne in kmetske ženske voditeljice so zbrali otroci večjo množino borovnic, katere sedaj žene in dekleta vkuhavajo v razne soka in marmelado, namenjeno vojakom-bolnikom po lazareti. Pri obiranju teh gozdnih sadežev so se odrezali po-

sebnost otroci iz Althamera in Koprunka. **Wocheiner Mitterdorf.** (Rodbinska kronika.) V prvem polletju 1942. je bilo prijavljenih občinskemu civilnemu uradu 33 rojstev in 34 smrtnih primerov.

Wocheiner-Felstritz. (Manifestacija NS-Kriegerbunda.) Zadnje nedelje se je vršila v Wocheiner-Felstritz javna manifestacija NS-Kriegerbunda. Dobro obiskano zborovanje je otvoril vodja tovarštva NS-Kriegerbunda Schwebel s pozdravnim nagovorom, nakar je prosil Landrata dr. Hintereggerja, da govori. Landrat je v svojem govoru hvallil veliko tovarštvo starih vojakov, ki more najbolj zvesto in najboljše nastati samo pred sovražnikom. Tudi stari vojaki Kärntna so se spomnili tovarišev iz Oberkraina, katere veže najzvestejše sobojevnštvo iz leta 1914—1918 in jih pozvali, da se pridružijo tisočim nemških tovarišev v NS-Kriegerbundu. Oberkrainerji so se vabilu z veseljem odzvali. Navzočim starih vojakom so podali smernice, važne cilje in naloge Reichskriegerbunda. Tudi kot star vojak ima danes vsak možnost sodelovati in prispevati k ureditvi nove Evrope pod vodstvom mladih narodov. Odlikovancem iz svetovne vojne so v priznanje razdelili knjižna darila. Globoko presunjeni so sprejeli spominska darila, kajti oni

Aus dem Kreise Stein

Stein. (Manifestacija udeležencev svetovne vojne.) Kreisleiter NSDAP, Kreisleitung Stein, je sklical udeležence svetovne vojne okrožja Stein k velikemu apelu. Prostor, kjer se je manifestacija vršila, je bil bogato okrašen z zastavami nacionalsocialistične Nemčije. Že dolgo pred napovedanim časom je prišlo veliko udeležencev, ki so poslušali krepke koračnice godbe Wehrmannschaftstandarte. Točno ob 9.30 je prišel Kreisleiter, kateremu je #-Untersturmführer Prassch javil Kreisstab. Ortsgruppenleiter, Pg. Franz Strasser je javil Kreisleiterju, da je nastopilo lepo število 420 udeležencev svetovne vojne in 360 pripravnikov HJ. Tudi veliko civilnega prebivalstva je bilo navzočega. Po kratki otvoritvi manifestacije po Ortsgruppenleiterju je povzel besedo Kreisleiter in je govoril okrog ene ure, kateri govor so poslušalci zelo odobraval. Potem ko je Kreisleiter neka-

vendar vedo, da je končno prišel čas, ko njihove hrabre žrtve dobe polno priznanje. Ortsgruppenleiter Max Weissenbach se je Landratu zahvalil in zagotovil, da bodo vojni tovariši v novem času zvesto sodelovali.

Wocheiner-Felstritz. (Vaja požarne brambe.) Zadnje nedelje je bila v Wocheiner-Felstritz vaja požarne brambe. Ob navzočnosti Kreisführerja prostovoljnih gasilcev P. Baslerja in tukajšnjega župana M. Weissenbacha so nastopile k vaji po en oddelek gasilcev iz Aßlinga in Veldes ter vse požarne brambe iz Wocheina. Po pozdravu zastave je oddelek gasilcev iz Aßlinga pod vodstvom Löschgruppenführerja Neumanna pokazal točno izvršeno gasilno vajo tovarišem iz Wocheina. To je vzbudilo splošno občudovanje in kaže visoko izvežbanost prostovoljnega gasilstva. Potem je bilo četno šolanje, ki ga je vodil Kreisführerstellvertreter R. Schiller z oddelkom gasilcev iz Wocheiner-Felstritz, kasneje pa z vsemi gasilskimi oddelki iz Wocheina. Moštvo oddelka gasilcev iz Aßlinga je kar najnatančneje uvedlo svoje tovariše iz Wocheina v pravila, predpise in delo pri gašenju, tako da so mogli posamezni oddelki nato že samostojno izvesti gasilske vaje povsem zadovoljivo. Zanosni nastop gasilcev je vzbudil živo zanimanje pri prebivalstvu, ki je gledalo vaje svojih bližnjih pomočnikov. Bilo je veliko gledalcev, ki so sledili napeto in z zanimanjem gasilskim vajam.

tudi Vas zajela. Zborovanje je bilo zaključeno s pozdravom Fühnerju in nacionalno pesmjo. Godba Wehrmannschafte je igrala nekaj koračnic in zaključila z državno himno.

Kreis Krainburg

Krainburg. (Točen čas.) Točen čas kaže sedaj zopet cerkvena stolpna ura na Goethe-Platzu. Že več tednov se prebivalci Krainburga niso mogli več zanesti na cerkveno uro. Sedaj je to odpravljeno. Cerkovniku so naročili, da vsak dan primerja uro z radijskim časom.

Krainburg. (Narodnopolitična služba se obnese.) Dijaki jugovzhodne službe nemškega dijaštva vrše povsod, kjer jih zaposle, polno delo. Stranka je v teh častnih pomočnikih dobila sodelavce, ki se z vsem srcem in mladinskim zanosom lotijo stavljenih jim nalog. Ortsgruppe Krainburg-mesto je uvedla dijake in dijakinje naravnost pri oberkrainerskih rojakih in rojakinjah. Prebivalstvo od svoje strani pa tem močem izkazuje neomejeno zaupanje.

St. Georgen. (Velika manifestacija.) Te dni se je tukaj vršila velika manifestacija NSKOV. Na svečanem okrašenem cerkvenem trgu se je manifestacije udeležilo preko 1000 oseb. Otvoril jo je v zastopstvu Kameradschaftsführerja NSKOV Bulowetza tukajšnji Ortsgruppenleiter Pg. Unterasinger. Govoril je Pg. Ing. Krapf. Manifestacija so povzdignile godba tukajšnje Wehrmannschafte in pesmi mešanega zbora. Od tovarštva Höflein NSKOV se je udeležilo zastopništvo 50 mož. Svečanost je zapustila globok vtis pri vseh udeležencih.

Zwischenwässern. (Bojevniško zborovanje.) Na praznično okrašenem prostoru Sportplatz se je zbralo v nedeljo nad 500 starih bojevnikov iz sledečih občin. Zwischenwässern, St. Veit a. d. Saye, St. Martin, Flödnig in Mautschitsch. Ortsgruppenleiter Pg. R. Schwarz je otvoril zborovanje s pozdravom »Wir grüßen unsere alten Soldaten«, nakar je podal besedo Gauamtsleiterju Pg. Telsnigg. Govornik je v kratkih jedrnatih besedah obrazložil namen Nationalsozialistische Kriegsofoperversorgung ter bodril tovariše za čim zvestejšo in navdušeno sodelovanje. Po končanem govoru so zbrani bojevnik izkazali še po starem načinu zastopnikom NSKOV svoj častni defile ter s tem zaključili zborovanje.

Kako koristno uporabljamo sadje

Pet načinov uporabe letošnje sadne letine

Iz krogov naših čitateljev v Oberkrainu nam pišejo:

Kakor vse kaže, bo letos pri nas v Oberkrainu zelo dobra letina jabolk in hrušk ter več ali manj tudi drugega sadja. Nekatere zgodnje sorte jabolk, hrušk i. dr. že zore. Zadnji čas je že, da preudarimo in napravimo načrt, kako in kaj bomo ukrenili, da nam bo letošnja sadna letina dala čim več koristi, zlasti še z ozirom na vojni čas, v katerem živimo.

Pri nas je sadjarstvo vsaj do sedaj bilo le preveč usmerjeno na alkoholno uporabo, ki je pa na vsak način najslabša, zlasti kar se tiče zganjekuhe. Zato pa naj se vsi naši gospodarji in gospodinjice, ki so vneti za vse dobro, v tem oziru preusmerijo na ta način, da bodo čim več pridelka obrnili za hrano in po možnosti tudi za napravo brezalkoholnih pijač in marmelad, in čim manj za običajni mošt, sadjevec ali sadno vino. To je letos še posebno važno, ker imamo razen jabolk še obilo drugega sadja, ki je za kuho žganja še bolj zapeljivo kot so jabolka. Oglejmo si nekaj načinov koristne uporabe letošnjega sadnega blagoslova.

1. Čim več jeseni preostalih jabolk shranite za prodajo pozimi in pa za domačo uporabo v presnem stanju. Saj je znano, da presno sadje kot hrana nudi človeku največ vitaminov, kateri so človeškemu zdravju neobhodno potrebni. Naj bi si vsakdo pri nas preskrbel zalogo presnega sadja zase vsaj 40 do 50 kg za hrano.

Za zimsko uporabo je shraniti vse trpežne, navadne jabolčne sorte, zlasti one, ki nimajo na trgu slovesa in prave vrednosti, za dom so pa izvrstne. Za zimsko shranjevanje navadnih, trdih in neobčutiljivih jabolk ni treba posebnih shramb in polic. Takre preprosta trpežna roba se prav dobro ohrani v precej debelih plasteh n. pr. na tleh na slamni ali v raznih posodah, zabojih, čebrih i. t. d., samo da je

Dipl. Optiker
E. Kronfuß
Klagenfurt, Bahnhofstraße 15

Vojaki naj zopet najdejo k vojakom

Vrše se ponovne manifestacije starih bojevnikov v Kreisu Stein

Stari bojevniki Oberkraina v Kreisu Stein!

M. Za prihodnjo nedeljo, dne 23. avgusta 1942. Vas pozivamo k obisku zborovanja starih bojevnikov. Stevilno se zopet udeležite s svojimi družinami teh apela.

Zborovanja starih bojevnikov se vrše v sledečih krajih Kreisa Stein:

Aich	15 h	Parteiheim
Lukowitz	10 h	v dvorani gostilne Wratschko
Morausch	10 h	kinodvorana
Waatsch	10 h	Parteiheim
Kraxen	15 h	dvorana gasilskega društva
Glogowitz	15 h	Parteiheim.

Po teh zborovanjih hočejo priti Vaši tovariši iz Kärntna zopet v stik z Vami. Hočejo, da cenite skupno z njimi stare vojaške vrline: zvestobo in odkritost, in da postanete z njimi

zopet čuvarji ponosne nemške vojaške tradicije.

Državi protivni elementi v Vaši domovini imenujejo svoje ropanje in svoje tolovajstvo »borbe«. Na mirne ljudi, ki gredo po cesti, streljati iz zasede, jih oropati, moriti žene in hčere, zavleči Vaše snopce v gozdove, vse to nima s pojmom borbe, v kateri ste se nekoč s svojimi tovariši iz Kärntna odlikovali po hrabrosti, ničesar skupnega. Banditi sramotijo in blatijo Vašo nekoč dokazano zvestobo in hrabrost, staro oberkrainsko-vojaško tradicijo.

Takšnega zadržanja, tega rogoviljenja banditov, ne morete dopustiti. Zastaviti morate ves svoj vpliv, da bo deležna obožena sila Reicha, ki je prišla v to deželo za ohranitev Vaše časti in v varstvo vaših družin, in njeni borbi zoper bandite največje podpore.

Samo s tem dejansko dokazete svoje načelo: **Bili smo vojaki in vojaki ostanemo!**

Mostovi preko vseh ovir

21 ROMAN SPISAL ULRICH SANDER

Bile so same ugodne vesti, ki jih je poročal. Z orjaškimi koraki so napredovali in po človeški sodbi se je bližal skorajšnji konec.

Veliki deli poljske vojske so bili že obkoljeni. Sovražnikova moč je bila zlomljena.

O Hansu Sonntagu je prinašal le najboljše vesti.

Z nekim zelo tveganim razstreljevanjem si je bil pridobil veliko slavo.

Daleč za poljsko fronto je bila neka železniška proga, po kateri bi se bil moral umikati večji del poljske vojske, ko so jo bili že zgrabili od vseh strani.

Vse je bilo odvisno od tega, da se ta železniška proga dejavno razruši in za sovražnikovim hrbtom napravi čim največja zmeda. Vojski naj se onemogoči pobeg proti vzhodu, ampak vse naj ostane v kotlu, ki je ravno nastajal.

V to svrhu so odposlali štiri oklopnjake s pionirskimi četami, katerih naloga je bila, da temeljito, naj se zgodi, kar hoče, razrušijo železniško progo, v kolikor je niso zadeli že letalci.

Vodstvo odprave je bilo poverjeno Leutnantu Hansu Sonntagu.

Feldwebel Zimdars je moral vse to narisati Hauptmannu a. D. Sonntagu. Vse v redu. S čim največ podrobnostmi. V Andreevi ročni zemljevidni knjigi je bilo merilo Poljske preveliko.

S temi štirimi oklopnjaki se je Leutnant Sonntag peljal sredi skozi poljske črte, bru-

hačoj ogenj na vse strani in razganjajoč sovražnikova zbiranja, toda tudi sprejet od vseh strani s kipečim vencem odstrelkov.

Vsi veli prsti smrti so tolkli s kladivom ob oklopne stene.

Toda prišli so skozi in so cele kilometre pometli vsako življenje s cest ter so se neustrašno peljali dalje.

Vedno bruhačoj ogenj na vse strani.

Skozi prvo, polno natrpano vas so se peljali v divjem tempu in niso gledali ne na desno ne na levo. Vedno le naprej! Ko so pa potem planili iz vseh hiš Poljaki in začeli streljati, so se zopet vrnili in metalni plamen in ogenj na vas, dokler niso gorele hiše, ležali prevrnjeni vozovi z mrtvimi konji na cestah in dokler ni utihnil vsak odpor.

Nato so naleteli na kolone s topništvo, ki so se približevale od nekega gozda, in so se, kakor neurje zakadili med nje.

Stotinja je en dan pozneje korakala mimo tega mesta.

Vse je še ležalo tako, kot je bilo prevrnjeno. Bivak mrtvih.

V gozdu so se za trenutek ustavili, se spočili in si znova ogledali pokrajino, naglo stekli okrog vozov, skadili cigareto in nato odvihrali dalje.

Potem so prišli v neko mesteco, kjer so vse razdrli in postrelili kolone, ki so se nahajale na trgu, potem krenili na levo in kmalu dospeli do železniške proge.

Tam so se, vozeč po tiru, ločili in s po dvema vozovoma na levi in na desni razdrili celo gozdo, pri čemer sta oba vozova ne levi spotoma uničila nek prevozni vlak, v katerega se je zaletel nek neposredno sledeči drugi vlak, ki je bil potem tudi

uničen. Oba vozova na desni sta se vozila vzdolž tira, dokler nista sfala sredi kolodvora, kjer sta uničila postavljalnice, razdejala kretnice, razstrelila vodni zbiralnik, nato pa se zapeljala sredi med stoječe vlake in razbila na drobne kose vse, kar sta mogla doseči.

Leutnant Sonntag je nato z nekim Gefreiterjem skočil iz voza, vdril v kolodvor in tam zažgal hišo ter razdejala telefonsko napravo.

Nato so se nepoškodovani peljali zopet nazaj in se na dogovorjenem mestu sstali z obema drugima vozovoma, se umakali za nek gozd in se posvetovali, kaj naj sedaj še vse storijo.

Zasledovali so jih s topništvom in strojnimi, a jih niso mogli prijeti.

Vrnili so se po drugi strani in naleteli povsod na docela presenečene čete. Visoki štabi z rdečimi prameni na hlačah so zbežali pred njimi iz hiš na plano; postrelili so ničesar sluteče kolone, vozili v vražjem tempu skozi vasi, predrli zavore, iznenadili topniške postojanke od zadaj, da je bilo veselje.

Feldwebel je moral pripovedovati vse to na drobno, in Hauptmann a. D. Sonntag si je to zapisal in narisal.

Potem sta šla oba stara vojaka v konzulovo hišo in tam še enkrat preračevala dogodke. Ko sta tukaj končala, bi se bil Feldwebel Zimdars prav za prav že moral podati na pot, toda Hauptmannu Sonntagu ni dalo miru, dokler nista prišla tudi še v hišo zidarskega mojstra in je tam mogel Feldwebel že vse pripovedovati, zlasti pa tudi sporočiti pozdrave od zidarskega mojstra in žene.

V obeh hišah so sedaj že mirneje mogli govoriti o zgubljenih in se vendar veseliti, da so o živcih lahko slišali toliko dobrega in natančnega.

S tisoč prisrčnimi pozdravi in vročimi željami za pionirje je potem odhajal Feldwebel zopet iz Ceste na brod in je že prihodnji dan na kraju samem lahko vse sporočil.

Gospa Helene Wesenberg je svojemu možu še izrecno sporočila, da je doma vse v najboljšem redu in da bo tako ostalo. Da bi le še naprej tako zmagovali in se potem zdravi in čili vrnili domov.

Else in Mina sta bili zvedeli, da je prišel nekdo od pionirjev, sta se osrčili ter prosili Feldwebela, naj vendar sporoči tudi prisrčne pozdrave Ahlersu in Obermeierju. To jima je tudi obljubil.

Strnjeni in neustašeni, kot pionirji na fronti, taki mirni in polni zaupanja so bili tudi zaostali iz Ceste na brod. In le tako se lahko dobi vojno.

2.

Ko je Leutnant Hans Sonntag iz roke divizijskega poveljnika prejel za svoje podjetje odlikovanje Eisernes Kreuz erster Klasse (železni križ prvega razreda), se pelje z majorjem Hansenom in Leutnantom Quistorpom v njihovo stanovanje in ostane še nekaj ur v družbi teh gospodov.

Pionirji Ceste na brod so opravili svoje. Donašali so svoji ulici le čast.

To veseli Leutnanta Sonntaga. Zvečer sedi, preden ga major zopet odpusti k njegovi stotnji, neprisljano pri bataljonu. Je to trenutek odmora in premišljuječega ponosa. (Dalje prihodnjic.)

zanesljivo zavarovana pred mrazom. Tudi lepša in občutljiva namizna jabolka, ki so skrbno obrana in razbrana, se dobro drže v debelejših plasteh, ako je prostor primeren: snazen, ne prevlažen, temen in čimbolj hladen. Prav dobra posoda so tudi zaboji, vsebujoči po 40—50 kg jabolki, ki imajo prednost, da jih lahko nakopčimo v visokih skladih na majhnem prostoru.

Odlučilen za dobro prezimovanje jabolka je pač prostor, ki ga je treba že v tem mesecu avgustu pripraviti. Za tako delo so vroči poletni dnevi. Najprej spravimo iz prostora, v katerem nameravamo prirediti sadno shrambo, vse prelične stvari. V popolnoma izpraznjeni shrambi najprej temeljito osušimo stene, strop dvakrat pobelimo, nazadnje pomijemo tudi tla, ako so lesena ali iz cementa. Tla iz ilovice pa dobro pometemo. Nazadnje zažgemo kos žvepla, zapremo okna in vrata, ter pustimo prostor nekaj dni zaprt. Žvepleni dvokis je najhujši strup za vse glivice, ki se nahajajo v takih prostorih v silnih množinah. Kar jih ne zamori apheni belež, jih ugonobli do čistega žvepleni dvokis, ki se tvori pri zgorjevanju žvepla. Žveplo zažgemo najlažje na ta način, da postavimo v sredo prostora posodo (n. pr. kovinski lonec) napolnjen z žarečim ogljem in nanj natrosimo stočenega žvepla. Čez nekaj dni odpremo okna in vrata, prostor dobro prezračimo, pa je temeljito osušen. Nazadnje postavimo nazaj premakljive predmete kakor police, posodje i. dr., pa šele potem, ko smo vsa to upravo temeljito oprali in posušili na zraku in na soncu. Kdor bo tako pripravil sadno shrambo, bo imel malo škode od gnlobe.

2. Jabolka so izvrsten sad za sušenje in to je drugi način pametne uporabe letošnje sadne letine. Za domačo porabo so kaj dobri preprosti domači krhlji, ki jih dobimo, ako razpolovimo jabolko čez pecelj in muho na dva dela, če je pa jabolko debelo, pa na štiri enake dele. Lepo sušeni krhlji se kaj lahko prodajo. Voda, v kateri so se kuhali krhlji, nam je v vročem poletju zelo zdrava pijača. Če pa damo to vodo na zrak, da se oklisa, nam da zelo dober in okusen jesi (ocet). Kuhani krhlji so dobra malica.

Skrajni čas je že, da tisti, ki hoče jabolka s pridom sušiti in sicer ne samo za dom, ampak tudi za prodajo, čimprej pripravi vse potrebno za sušenje t. j. sušilnico in njeno opremo in vse kar spada k sušenju. Marsikje je treba popraviti, da se bo z delom lahko začelo, čim pride za to ugoden čas. Kdor pa nima samostojne sušilnice, naj si pa pripravi sušilne naprave za sušenje sadja v krušni peči ali pa na štedilniku.

3. Tretji način, katerega prav toplo pripočamo vsem gospodarjem in gospodinjam, ki v bodo imeli jabolka za dom, je predelava istih v sladokos. Letos, ko je dobra sadna letina, imamo lepo priložnost, da si preskrbimo za skozi celo leto sladko pijačo za vse prilike in boljše praznike, ne da bi za to porabili le dekagram sladkorja. Jako okusen sladokos se da napraviti iz mešanice jabolka in hrušk.

Za napravo sladokosa imamo po kmetih, kjer že od nekdaj delajo sadno vino, najlepšo priložnost. Saj ni treba drugega, nego da jabolčni sok, ki smo ga dosedaj pustili, da je pokipel ter se spremenil v običajni tolkovec ali most, segrejemo na 75 stopinj C in ga potem vročega neprodušno zapremo ali v steklenice ali pa v za to posebno prirejane sode ali druge posode, od koder se da točiti tako, da se ne more sladokos okužiti s kvasnicami.

Začetnik, ki ima prvičkrat opraviti z napravo sladokosa, ima težave z razgrevanjem in pa z neprodušnim zapiranjem. Najpreprostejši način je pač ta, da sveže izprešan sok precedimo, napolnimo z njim steklenice, dobro zamašimo. Take z mostom napolnjene in dobro zamašene steklenice razgrevamo v primerno vroči vodi (75° C) kakih 15—20 minut. Nikakor pa ne smemo vode segrevati, da bi vrela (100° C), ker bi se okus sladokosa močno pokvaril. Za izdelovanje sladokosa na veliko rabijo posebne naprave nalašč za to pripravljene, ki pa na naših kmetijah ne pridejo v poštev.

4. Četrtni način o uporabi sadja, v kolikor bi ga nam preostalo od zgoraj omenjenih treh načinov, je pa predelava sadja (jabolk in hrušk) v sadni most ali sadno vino (tolkovec). No, postopanja s sadjem za predelavo v most ne bomo opisovali, ker je obče znan.

5. Peti način uporabe sadja bi bila uporaba sadja za kuho žganja. Poudariti moramo takoj, da zdravega in lepega nikdar ne smemo uporabljati za žganjekuho, pač pa le nagnilo in obtočeno sadje, ki bi ga imeli sicer zavreči brez koristi. Žganje nam tudi nekaj koristi, če ga rabimo po pameti in na pravem mestu. Zatorej nam popolnoma zadostuje količina žganja za osebo, ki je po postavi predpisana za polnoletno osebo.

Oberkralner.

Male gospodarske novice

V spomin petstoletnice zasedbe Istanbula po Turkih nameravana prirediti leta 1943. turška vlada razstavo, ki bo imela mednarodni značaj.

To leto bodo po možnosti pospeševali izvoz namiznega grozdja iz Bolgarije, za kar se zanimata tako Bolgarija kot tudi Nemčija.

Po naredbi poverjenika za vojne naloge pri gospodarskem oddelku za kovinske predmete in sorodne industrijske panoge je izdelovanje damskih ur vsake vrste za tuzemstvo prepovedano. Izvršitev v delu se nahajajočih proizvodov je dovoljena samo do 31. oktobra 1942.

Resni nemiri v Indiji odsevaj tudi v nekem poročilu Reuterja od torka, ki pravi, da bo imelo ravnateljstvo bombazne borze v Bombay v sredo sejo, na kateri se bo odredila zatvoritev te borze za nedoločeni čas. Zaradi nemirov so dobave bombazna na prodajne trditve skoro popolnoma ustavljene. Reuterjevo poročilo še priznava, da so morali trgovanje tudi na vseh ostalih tržiščih ustaviti.

Pota nemškega mlekarstva

Radi vojne nemškemu poljedelstvu dane naloge so dale pobudo za obsežne tehnične spremembe, ki bodo v bodočem miru važne tudi za ostalo evropsko poljedelstvo in prehranjevalno industrijo. Večje število novosti in izboljšanj se je že lahko izvršilo v mlekarstvu. Pri tem je omeniti v prvi vrsti uporabo posnetega mleka in sirotke, ki sta bili v mirnem času zelo malo upoštevani in uporabljeni.

Večjo uporabo posnetega mleka za ljudsko prehrano so dosegli s tem, da se je prešlo k izdelovanju jajčnih nadomestkov. Najbolj poznan je primer izdelovanja Mileia iz posnetega mleka. Po znanstvenih ugotovitvah odgovarjajo trije grami beljakovine Mileia enemu kokošjemu jajčnemu beljaku. Že v mirni dobi pridelovani Milei proizvajajo sedaj v večjem obsegu. Celokupno proizvajanje jajčnih nadomestkov na mlečni podlagi odgovarja danes proizvodnji 800 milijonov jajc. Milei se je v gospodinjstvu pri kuhi in peki dobro obnesel in ga ne bo moči več pregnati iz gospodinjstva v mirni dobi. Za vojno gospodarstvo pomenja povečanje proizvodnje Mileia onemogočenje neznoznega pomanjkanja beljakovine.

Sirotka, katero so pred vojno krmili samo prašičem, služi sedaj s souporabo moke za pridelovanje Migettia. Kalorična vsebina in razmerje beljakovine tega proizvo-

da odgovarjajo nekako onim riža in soga. S tem so ustvarjena dodatna hranila, ker v mirnem času okrog 500 milijonov litrov sirotke sploh niso uporabili.

Med tehnične izume in izboljšanja spada stalno delujoči stroj za maslo, ki ga je iznašel ravnatelj preizkuševališča za mlečno orodje v Weihenstephanu (Bayern). S tem strojem se prideluje oblikovano maslo, takorekoč na tekočem traku. V stroju se lahko pridelava eni uri 26 centov masla, vpeljali bodo pa ta stroj v velikih množinah. Nadaljnji tehnični napredek je iznajdba mehanske siraarne.

Med najtežje naloge prehranjevanja je spadalo to, da mleko oprostite klic. Raziskovalni zavod za mlekarstvo v Kielu je sedaj

Betonske tovarne gradijo v Nemčiji

Že nekaj časa se vrše v Nemčiji obsežni praktični poskusi, da se okoristijo z sodobnim načinom grajenja za gradnjo med vojno in po vojni. Tako bodo začeli z napravljanjem s paro utrjenih vrst plinskega betona, ki se je že dolgo časa obnesel na Švedskem. Uporaba tega lahkega betona je predvidena predvsem za montažo s ploščami velike oblike, ker se v veliki meri izloči osušenje in razpokanje zaradi parne utrditve.

Iz vseh krajev sveta

Pri nenadziranem igranju nekoga 8-letnega dečka z vžigalicami je izbruhnil v slovaški občini Polhori v dolini Grana ogenj, ki je uničil 150 hiš in je 200 družin brez strehe. Škoda znaša 5 milijonov slovaških kron. Otrokove starše so zaprli.

Pri igranju na vrtni je zadel petletni sinček nekoga zasebnega uradnika iz Sundgauderfacha Oberanspach svojo triletno sestrico s sekiro za otroški vrtec na glavo. Otrok je dobil hud prelom lobanje in kmalu nato umrl.

V nekem gozdu pri Malčinu (Mecklenburg) je napadel pri nabiranju jagod neko mlado deklico srnjak, jo podrl na tla in jo z rogovjem tako zdelal, da je zadobila močno krvavečo poškodbo. Šele tovarišice, ki so prihitele na pomoč, so besno žival prepodile. Nekaj dni nato je napadel srnjak, ki teče samo po treh nogah, v istem gozdu dvanajstletnega dečka, ga vrvel z udarcem več metrov daleč in mu prizadel veliko poškodbo na stegnu. Tudi v bližini nekoga taborišča delovne službe v Ostpreußen je te dni napadel srnjak tri dečke, ki so šli s poljskega dela. Enemu je raztrgal obleko in ga poškodoval na kolenu, drugega je na begu dotekel, ga od zadaj udaril in je drvel nato za tretjim, ki se mu je skrivil v grmovje.

Dva izkušena plezalca iz Graza sta se smrtno onesrečila pri preplezanju Dachsteinove južne stene v münchenskem kaminu. Najbrže se je zvalilo nanju kamenje.

Posebnost westfalske pokrajine, takozvana obmejne hraste, bodo postavili pod varstvo za zaščito narave predvsem v južnih westfalskih gozdovih in sečnih gorah (mladi hrastovi gozdovi za pridobivanje čresla) in jih smejo sekati le s posebnim dovoljenjem pristojnega gozdarskega urada.

Dragoceno napravo so si priredili invalidi tvornice v Dortmundu toplniške družbe Dortmund-Hoerder. V šolskem obratu goje sviloprejk, katerih sedaj ostrbujejo že preko 100.000. Delavci in delavke žrtvujejo svoj prosti čas, da nasade murbe in jih goje. To gojenje je bilo dosedaj prav uspešno, kajti 100.000 sviloprejk da enako število kokonov in okroglo 30 kilogramov čiste, očiščene svile. Poleg tega se pridobiva še 12 kg zapredkovega olja in veliko zapredkove moke, s katero krmijo kokoši.

Nekako pred dvema letoma je občinska uprava v Wenu uvedla voz za posvetovanje z materami, ki ima nalogo, da tudi v oddaljene kraje dostavi malim otrokom medicinsko zelo dragoceno oskrbo. Spopetka tuj novi napravi prebivalci na kmetih niso dosti zaupali, kajti do leta 1941. se je posvetovalo samo 408 mater in so preiskali 6415 dojenčkov. V drugem letu so se pa tega zelo oprleli. Do konca junija 1942. l. je bilo že izvedenih 5013 posvetovanj in 11.428 preiskav dojenčkov.

Oberbürgermeister mesta Neustadt an der Weinstraße v Westmarki, je iznašel praktičen izhod, da odpravi pomanjkanje šolskih nahrbtnikov in torb s tem, da je pozval učiteljsko, da naj iz šole izstopajočim otroci dajo na razpolago svoje torbe. Od Oberbürgermeistera določeni cenilec določa vrednost oddanih torb, potrebna popravila bodo pa napravile mestne čevljarne. Tako bodo z novim šolskim letom imeli vsi novi učenci lepo opremljene torbe.

Tkalski greben, ki rabi pri statvah za enakomernost tkanine in ki je bil prvotno napravljen iz španskega trsta, napravljajo danes iz posebne specialne jekla. Tada danes ne uporabljajo tkalskih grebenov samo za tekstilno industrijo, ampak tudi za kovinsko industrijo. Najdaljši tkalski greben, ki so ga sploh kdaj napravili, je sedaj prišel iz nekoga bielefeldskega obrata. Meri skoro devet metrov in ima 20.500 zob.

Tjulnji so se v zadnjih letih močno razmnožili na mnogih krajih obale Severnega morja, čemur je vzrok omejitve lova. Na

izdelal postopek za oprostitev mleka od klic, pri čemur se izvrši sterilizacija z ultravioletnimi žarki. Tako obdelano mleko je prosto klic in se ravno tako drži kot pastirizirano. Vsebuje pa nasprotno veliko več vitaminov. Splošni položaj mlekarstva se lahko označi kot zadovoljiv. Mlečna proizvodnja leta 1941. je bila nebstveno samo nekaj manjša, kot ona zadnjega leta mirne dobe, čeprav so odpadla inozemska krmila. Mlekarne so v letu 1940-41. dobile za 11 odstotkov več mleka. Načrtno gospodarstvo za zalogo masla in preusmerjenje za znamkino maslo (Markenbutter) se je izredno obnesla. V letu 1941. so popili v Nemčiji 21% mleka več kot v zadnjem letu mirne dobe. Predvsem za otroke, okrevajoče in ranjence se je veliko boljše lahko skrbelo kot v prvi svetovni vojni. Pridelovanje sira se je od leta 1938. do 1941. za 15% povešalo.

Dve zgledni hiši so pred kratkim napravili s sodelovanjem Reichsarbeitsdiensta iz lahkkih s paro utrjenih betonskih plošč. Poleg tega bo Reichswohnungskommissar tudi v veliki meri pospeševal tovarniško dobavljanje betona in malte. Nemčija doslej še ni imela »betonskih tovarn«, torej podjetij, ki izdeluje obrtoma »izdelani beton« in ga po naročilu dobavljajo v posebnih, za to napravljenih specialnih vozovih na okoliška stavbišča. Doslej je bila v Evropi samo ena betonska tovarna, in sicer na Danskem, kjer je bila tudi edina evropska tovarna, ki je gradila posebne vozove za izdelani beton. Taki »betonski dobavljalni mešalci«, v katerih se izdelani beton lahko dobavlja med neprestano avtomatično se vršečim mešanjem do ene ure in še dalje daleč, so bili tudi v zadnjem času izgrajeni v Nemčiji.

S tem je zapolnel razvoj, ki omogoča popolno spremembo dela na stavbiščih, kjer so napravljali beton dosedaj v betonskih mešalcih samo za vsakokratno potrebo. Posebna prednost sedaj nastajajočih betonskih tovarn je, da so odgovorne za uporabnost izdanega betona. Napravljene mešanice preiskujejo v posebnih laboratorijih zmerom glede tlakoporne trdnosti in drugih lastnosti. Popolnoma avtomatične priprave za tehtanje jamčijo za brezpogojno enakovrstno sestavo.

Misel betonskih tovarn, ki se je že dolgo časa v Ameriki močno uveljavila, temelji na nemškem patentu iz leta 1903.

Ali že veste?

Malo zrčalo sodobne in minule prosvete in civilizacije

»Šterak« za tobak

Kadar gre kmet med preužitkarje in izročilni posestvom svojemu sinu, si stari gospodar natančno izgovori preužitek in kot za sebe in ženo in določa natančne mere in količine raznih živil, ki jih je obvezan dati sin v primeru, da gresta oče in mati od hiše drugam stanovat ali pa, da ne jesta pri skupni mizi.

V nekaterih starih izročilnih pismih pa stoji včasih kratek odstavek: »Prevzemnik se dalje obvezuje dati izročevalcu vsak teden šterak za tobak«. Kaj to pomeni, vedo samo še stari ljudje, da je bil namreč sin dolžan, očetu prinesiti vsak teden »pakelc tobaka za fajfo«. Takrat je bil ta tobak zelo v čisljih. In prav zaradi tega tobaka so izdelovali v Gorjušah pipe, ki so daleč naokrog slovele po svojih lepih okraskih, v nekaterih gorjuških hišah se še danes pečejo z izdelovanjem vivčkov in čeder. In kaj naj pomeni »šterak«? To je bil bakreni (kufrast) kovance v vrednosti starih 4 avstrijskih krajcarjev. Bil je precej debel in težak.

V tistih časih — takole od leta 1880. do 1891. — je bila v naših krajih v veljavi stara goldinarska veljava. Imeli smo bakrene in srebrne kovance. Bakreni so bili: po pol krajcarja, po 1 krajcar po 4 krajcarje (šterjak); srebrni pa po 10 krajcarjev (zeksar = Sechserl, ime po prejšnji konvencijski veljavi) in po 20 krajcarjev (cvancgerca).

Nek učence iz Nordhorna pri Hannoveru, ki se je z značno puško vadil prepovedanega streljanja na kol za sušenje perila, ni opazil, da je bil v sosednjem vrtu zaposlen 12-letni deček. Po nesreči je neka krogla zgrešila svoj cilj in je desno oko dečka tako nesrečno opaznila, da so ga mu morali odstraniti. Lahkomi-selni deček je bil obtožen radi malomarne telesne poškodbe pred mladinskim sodnikom, in bil obsojen na mesec dni zapora.

Dr. F. J. Lukas

Ausschneiden! Aufbewahren!

Deutsch methodisch und praktisch

100. STUNDE

Heute haben wir die hundertste Stunde; wir feiern also, wenn man so sagen darf, ein kleines Jubiläum. Wer wirklich fleißig mitgearbeitet, die Worte gelernt und zu Hause geübt hat, der spricht jetzt sicherlich schon recht gut deutsch und wird immer mehr Freude am Weiterlernen der deutschen Sprache finden. Die deutsche Sprache ist schwer, das ist richtig; aber sie ist nicht so schwer, daß man sie nicht erlernen könnte, und vor allem, das wird inzwischen wohl jeder begriffen haben, macht sich die Kenntnis der deutschen Sprache sowohl auf geistigem als auch auf materiellem Gebiete bezahlt. Wer deutsch kann, dem steht schon jetzt, in erhöhtem Maße aber erst nach dem Kriege praktisch die ganze Welt offen, denn das dürfte auch jetzt schon einem Langschläfer bekannt geworden sein, die Sprache des neuen Europas wird die deutsche sein. Unser Kurs nun im »Karawankenboten«, der mit heutigem Tage seine hundertste Stunde erreicht hat, soll ja nicht das alleinige Mittel zur Erlernung der deutschen Sprache sein, sondern er soll nur mithelfen und die Arbeit leichter machen. Jedem Oberkärntner ist ja Gelegenheit geboten, kostenlos die Deutschkurse, die an allen Orten abgehalten werden zu besuchen, und es ist im Interesse jedes einzelnen, von dieser großzügigen Gelegenheit Gebrauch zu machen. Wir setzen den Kurs in der bisherigen Methode weiter fort, werden aber von Zeit zu Zeit Wiederholungsstunden einschalten, um so das, was wir möglicherweise schon vergessen haben, wieder ein wenig aufzufrischen. Wir hoffen, daß unsere Leser aus den 100 Lektionen einen recht großen Nutzen gezogen haben, und wünschen ihnen weiterhin recht viel Erfolg.

Wichtige Wörter in gebräuchlichen Satzverbindungen

1. Ich komme morgen wieder und hole mir Bescheid.

2. Wollen Sie mir bitte den Empfang der Waren bestätigen.
3. Die Kinder wurden von ihren Eltern zu Weihnachten reichlich beschenkt.
4. Der Gemüsemarkt im Sommer ist immer sehr gut mit Waren beschickt.
5. Die Beschießung der Stadt durch die Kriegsschiffe dauerte über 2 Stunden.
6. Der Eisenbeschlag an den Türen war schon verrostet.
7. Das Haus und das Vermögen des Preistreibers wurden mit Beschlag belegt.
8. Wenn Sie eine Bergtour machen, lassen Sie früher Ihre Schuhe mit Nägeln beschlagen.
9. Der Beschluß des Stadtrates, ein neues Elektrizitätswerk zu bauen, wurde einstimmig angenommen.
10. Narrenhände beschmieren Tisch und Wände (Sprichwort).
11. Greifen Sie diese Röhre nicht an, Sie werden sich die Hände beschmutzen.
12. Im Kriege ist infolge Warenknappheit der Verkauf gewisser Waren beschränkt.
13. Nach der Beschreibung müßte dieser Mann der gesuchte Verbrecher sein.
14. Man soll niemals jemanden ungerichteterweise beschuldigen.
15. Wir bitten, allfällige Beschwerden in den Briefkasten beim Ausgang zu werfen.
16. Der Weg zum Gipfel war beschwerlich, aber schön.
17. Bei Licht besehen sehen die Dinge oft ganz anders aus.
18. Die Behörden sind stets bemüht, allfällige Härten eines Gesetzes zu beseitigen.
19. Neue Besen kehren gut! (Sprichwort).
20. Die Besichtigung des Museums ist nur an Wochentagen möglich.
21. Durch den plötzlichen Schreck verlor er die Besinnung.
22. Dieser Hochstapler erzählte, er hätte in Polen große Besitzungen. In Wirklichkeit hat er nichts.

23. Sie müssen Ihre Schuhe neu besohlen lassen, bevor sie ganz zerrissen sind.
24. Wie schmeckt Ihnen die Suppe? Nicht besonders gut.
25. Es wäre sehr nett von Ihnen, wenn Sie am Markt etwas Gemüse besorgen wollten.
26. Während des Gewitters war der Bauer sehr um seine Obsternte besorgt.
27. Kommen Sie einen Augenblick in mein Büro, ich möchte gern mit Ihnen etwas besprechen.
28. Besser etwas als gar nichts. (Sprichwort)
29. Da in dem Befinden des Kranken keine Besserung eintrat, mußte man eine Operation durchführen.
30. Man soll sich nicht dem Erstbesten anvertrauen.

Wörter

- abhalten (einen Kurs) — imeti (tečaj)
 anvertrauen (etwas) — zaupati, poveriti (kaj)
 auffrischen (etwas) — ponoviti, obnoviti (kaj)
 Bescheid (m) — odgovor
 beschicken (einen Markt) — poslati (na semenj)
 Beschießung (w) — obstreljevanje
 Beschlag (Beschlüge) (m) — okov
 beschlagen (mit Nägeln) — obiti, okovati (z žebliji)
 beschmieren — pomazati, umazati
 beschuldigen — obdolžiti
 Beschwerde (w) — pritožba, trud
 besehen — ogledati, pregledati
 beseitigen — odstraniti
 Besinnung (w) — zavest, zavednost, premislek
 besorgen (etwas) — priskrbeti, oskrbeti
 besorgt sein — skrbeti, skrbljiv biti
 Besserung (w) — zboljšanje
 Erstbesten (m) — kdor koli
 Gipfel (m) — višek, vrh
 Hochstapler (m) — elegantni slepar
 Jubiläum (s) — jubilej, obletnica
 Langschläfer (m) — zaspanec
 Wirklichkeit (w) — resnica, resničnost

Redewendungen

- sich bezahlt machen — se (iz)plačati
 in erhöhtem Maße — v večji meri, v večjem obsegu

Najvišje cene

za tuzemsko zelenjavo in sadje.

Z veljavnostjo od 24. avgusta 1942. se s tem določijo sledeče najvišje cene za pridelovalce in trg, tiče se tuzemskega sadja in zelenjave.

Za vse zelenjadne vrste, ki niso navedene, veljajo zadnji določene cene.

Področje cen I obsega področje Landrata Krainburg in Stein.

Področje cen II obsega področje Landrata Radmannsdorf.

Zelenjava:	Cene v Reichspfennigih pridelovalca		najvišja cena	
	I	II	I	II
špinača, za kg	30	33	40	44
špinača (novozelandska), za kg	40	44	52	56
petersiljev koren z zdravim listjem, za kg	28	30	36	38
kumare za vlaganje, do 9 cm, za kg	19	21	25	27
redkev, za kg	8	9	11	12
solata za kuhanje, za kg	18	20	24	26
fižol nizki, za kg	28	30	36	38
fižol preklijar, za kg	32	35	44	47
užitne buče, za kg	6	7	8	9
grah v stročju, za kg	32	35	42	46
sladki grah, za kg	38	42	50	52
paprika, za kos	4	5	5	6
paradižniki, za kg	54	54	70	70
Grozdje, za kg	54	54	70	70

Če pridelovalec proda neposredno potrošniku iz vrta ali kmetije, sme zaračunati samo ceno pridelovalca.

Pri neposredni prodaji košččastega sadja po pridelovalcu potrošniku, se smejo cene za 25% povišati.

Za košččasto sadje (jabolka, hruške) veljajo cene proizvajalcev iz naredbe o najvišjih cenah za pridelovalce za košččasto sadje letine 1941.

Vesti iz Jugovzhoda

Pod predsedstvom romunskega ministra za zdravstvo se je vršilo posvetovanje za saniranje močvirnega ozemlja ob spodnji Donavi. Sklenilo se je, da se izvede načrt osuševanja donavskega močvirnega ozemlja, kar se bo izvršilo v 20 letih.

aus etwas Nutzen ziehen — korist imeti, obrniti si kaj v korist
 mit Beschlag belegen — zaseči
 nicht besonders gut — ne posebno dober
 eine Besserung tritt ein — zboljša se

KLEIDERHAUS

Ludwig Rauth · Klagenfurt

Bekanntmachung

des Chefs der Zivilverwaltung — Preisbildungsstelle — über die Festsetzung von Erzeuger/Verbraucherpreisen für Speisefrühkartoffeln.

Für Speisefrühkartoffeln gelten in der Zeit vom 24. bis 31. August 1942 nachfolgende Preise:

Erzeugerpreise je 100 kg in RM frachtfrei Empfangsstation

weiße, rote, blaue Sorten   runde, gelbe Sorten   lange, gelbe Sorten

	7.—	8.—	8.—
Verbraucherpreise:			
Bei Abgabe von ½ kg	6½ Rpf.	7 Rpf.	7 Rpf.
Bei Abgabe ab 2½ kg je kg	12 Rpf.	13 Rpf.	13 Rpf.
Bei Abgabe von 50 kg je kg	11 Rpf.	12 Rpf.	12 Rpf.

Vom 31. August bis 6. September 1942:

Bei Abgabe von ½ kg	6 Rpf.	6½ Rpf.	6½ Rpf.
Bei Abgabe ab 2½ kg je kg	11 Rpf.	12 Rpf.	12 Rpf.
Bei Abgabe von 50 kg je kg	10 Rpf.	11 Rpf.	11 Rpf.

Razglas

Chefa der Zivilverwaltung — Preisbildungsstelle — o določitvi cen pridelovalcev potrošnikov za zgodnji jedilni krompir.

Za zgodnji jedilni krompir veljajo v času od 24. do 31. avgusta 1942 sledeče cene:

pridelovalna cena za 100 kg v RM, brez tovarnine, prejema postaja:

Cena za potrošnike:		okrogle, rumene vrste	dolge, rumene vrste
	bele, rdeče, modre vrste		
pri prodaji ½ kg	6½ Rpf.	7 Rpf.	7 Rpf.
pri prodaji od 2½ kg dalje za kg	12 Rpf.	13 Rpf.	13 Rpf.
pri prodaji 50 kg za kg	11 Rpf.	12 Rpf.	12 Rpf.

Od 31. avgusta do 6. septembra 1942:

pri prodaji ½ kg	6 Rpf.	6½ Rpf.	6½ Rpf.
pri prodaji od 2½ kg dalje za kg	11 Rpf.	12 Rpf.	12 Rpf.
pri prodaji 50 kg za kg	10 Rpf.	11 Rpf.	11 Rpf.

Kreissparkasse Radmannsdorf

Hauptanstalt Radmannsdorf - Hauptzweigstelle Abling

Ueberrahme von Einlagen auf Sparbuch und in laufender Rechnung. Unser Spargiroverkehr verbürgt Ihnen schnellste und billigste Ueberrweisungsmöglichkeit. Darlehen gewähren wir gegen erstrangige Hypothek oder auf Wechsel. Wir beraten Sie gerne über das Bausparen sowie in allen Geldangelegenheiten.

Prevzamemo vloge na hranilne knjižice in v tekočem računu. Naš promet v hranilnem žiru vam jamči za najhitrejše in najcenejšo možnost nakazovanja. Posojila dajemo na hipoteke na prvem mestu ali na menice. Z nasveti glode štednje za nove stavbe, kakor tudi vseh drugih denarnih zadev smo Vam rade volje na razpolago.

MALI OGLAS

Vas za par Piennigov reši vseh Vaših skrbi

On išče in najde,
 on kupi in proda,
 on ima vedno uspeh!

Vsaka beseda stane 6 Rpf in debelo tiskana 12 Rpf. Pristojbina za dopis 25 Rpf.

Oglase sprejemata do ponedeljka in srede in sicer

NS.-Gauverlag Kärnten, Klagenfurt, Bismarckring 13
 NS.-Gauverlag Kärnten, Zweigverlag Krainburg, Valdeserstr. 6

Lichtspiele

Allgemeine Film' reuhand G.m.b.H. - Zweigstelle Veldes

ASSLING

22. VIII. um 17 Uhr
23. VIII. um 14.30 und 17 Uhr
Was eine Frau im Frühling träumt
Für Jugendliche nicht zugelassen!

DOMSCHALE

22. VIII. um 14.30 und 17 Uhr
23. VIII. um 14.30 und 17 Uhr
Der Strom
Jugendliche unter 14 Jahren nicht zugelassen

KRAINBURG

21. VIII. um 17 Uhr
22. VIII. um 17 Uhr
23. VIII. um 14 und 17 Uhr
24. VIII. um 17 Uhr
Was geschah in dieser Nacht?
Für Jugendliche nicht zugelassen!
25. VIII. um 17 Uhr
26. VIII. um 17 Uhr
27. VIII. um 17 Uhr
Hans Moser in
Der Herr im Haus
Jugendliche ab 14 Jahren zugelassen!
28. VIII. um 17 Uhr
29. VIII. um 17 Uhr
30. VIII. um 14 und 17 Uhr
31. VIII. um 17 Uhr
Viktor Stahl in
Zwielicht
Eine spannende Episode aus dem Kampf
der Polizei gegen die Wildliebe
Für Jugendliche nicht zugelassen!

LA AK

22. VIII. um 17 Uhr
23. VIII. um 14.30 und 17 Uhr
Sein Sohn
Für Jugendliche zugelassen!
26. VIII. um 17 Uhr
Der singende Tor
Für Jugendliche nicht zugelassen!

LITTAI

Samstag, den 22. VIII.
Sonntag, den 23. VIII.
Brüderlein fein
Jugendliche unter 14 Jahren nicht zugelassen

Donnerstag, den 27. VIII.
Das Abenteuer geht weiter
Für Jugendliche nicht zugelassen!

MI ESS

22. VIII. um 16.30 Uhr
23. VIII. um 14.30 und 17 Uhr
Die Sache mit Styx
Für Jugendliche nicht zugelassen!

NEUMARKTL

22. VIII. um 16.30 Uhr
23. VIII. um 16.30 Uhr
24. VIII. um 16.30 Uhr
Die Sache mit Styx
Für Jugendliche nicht zugelassen!

RADMANNSDORF

22. VIII. um 16.30 Uhr
23. VIII. um 16.30 Uhr
Der Brand im Ozean
Jugendliche unter 14 Jahren nicht zugelassen

26. VIII. um 16.30 Uhr
Casanova heiratet
Für Jugendliche nicht zugelassen!

SAIRACH

22. VIII. um 14.30 und 17 Uhr
23. VIII. um 14.30 und 17 Uhr
Das andere Ich
Für Jugendliche nicht zugelassen!

STEIN

22. VIII. um 17 Uhr
23. VIII. um 17 Uhr
Die Sache mit Styx
Für Jugendliche nicht zugelassen!

ST. VEIT

22. VIII. um 16.30 Uhr
23. VIII. um 16.30 Uhr
Das andere Ich
Für Jugendliche nicht zugelassen!

VELDES

22. VIII. um 16.30 Uhr
23. VIII. um 16.30 Uhr
Sein Sohn
Für Jugendliche zugelassen!
26. VIII. um 16.30 Uhr
27. VIII. um 16.30 Uhr
Umwege zum Glück
Für Jugendliche nicht zugelassen!

WART

22. VIII. um 16.30 Uhr
23. VIII. um 13.30 und 16.30 Uhr
Unsterblicher Walzer
Das Schicksal der Musikerfamilie
Strauß
Für Jugendliche zugelassen!
29. VIII. um 16.30 Uhr
30. VIII. um 13.30 und 16.30 Uhr
Der Jäger von Fall
Jugendliche ab 14 Jahren zugelassen!

WOCHEIN-FEISTRITZ

22. VIII. um 16.30 Uhr
23. VIII. um 16.30 Uhr
Auf Wiedersehen, Franziska!
Für Jugendliche nicht zugelassen!

Zu jedem Film die Deutsche Wochenschau

Zum Eigenheim durch Bausparen mit Bausparkasse „DEUTSCHES HEIM“
Gauwerbestelle Klagenfurt, St. Veiterstr. 24
Ruf 2170

SENF
Fabrik C. Wenger Klagenfurt

Stempel
Liefert rasch und sauber
Theodor Rabitsch
St. Veit an der Sawe

KAFFEE ERSATZ
Fabrik C. Wenger Klagenfurt

MEDOPHARM
Arzneimittel
sind treue Helfer Ihrer Gesundheit!

Medopharm-Arzneimittel sind nur in Apotheken erhältlich.

MEDOPHARM
Pharmazeutische Präparate
Gesellschaft m.b.H. München 8

Licht- und Foto-Pause-Anstalt
Alle Facharbeiten, Kopien von Plänen, Dokumenten, Buchseiten übernimmt „Prima“, Klagenfurt, Lidmanskogasse 16.
Per Post einlangende Arbeiten werden noch am selben Tage durchgeführt.

BRÜDER Okeschlae
Lederwaren- Erzeugung
Domschale
Laibacher Straße 55
Oberkain

MALIOGLASI

Sluzba dobi
Strokovnjaka za les išče veletrgovina z lesom v Kärntnu. - Ponudbe z lastno-ročno spisanim popisom življenja pod „Takojšnji vstop“ na Karaw. Bote, Klagenfurt, Bismarckring 13.

Za jesensko selek Zitrno požilo Ceresan, silolak, vsakokovrstne lemeže in druge sestavine. Razna sredstva za zatiranje škodljivcev. **Franz Napolnik**, Eisen- und Farbenhandlung, Kalk- u. Zementniederlage - Klagenfurt, Krefelderstraße 9.

Automatsko tehniko do 10 k dobro ohranjeno kupim. - Scholar Anton, Podriart 21

Fant, obrtnik, 30 let star, želi znanja z gospodstvo neomadeževane preteklosti, ki ima veselje do pekarije - in ni stara več kot 25 let, v svrhu ženitve. - Dopise na Karaw. Bote, Krainburg pod „Resnost“.

Blagajne, varne proti požaru in vplomu, omare za spise in knjige - Hans Wernig Klagenfurt, St. Rupprechterstraße 32

Kupim star srebrn denar stare zlate, stare srebro, strr nakit itd. kupi vedno trgovina z urami in lepoticjem O. Habenicht Klagenfurt, Bahnhofstraße Nr. 24. - Nr. 27. Ankl. Gen A 41/3256 1401-7

Star kovan denar, medalje vsake vrste, kupuje zbiralec Albin Pogatschnik, Wart 19 „Kolektor“.

Izgubljeno
V nedeljo 16. avg. okrog 11. ure sem iz avtomobila izgubil skoro nov siv suknjič z denarnico, v kateri sem imel poleg legitimacije tudi cca. 53 RM gotovine. - Najditeja prosim, da najdeno stvar odda v trgovini Hintermann, Krainburg.

Tri Steparice se sprejemo. - Paul Obereder, Schuhfabrik (Preschern) Krainburg.

Mali fotografski aparat po možnosti LEICA takoj kupim. Ponudbe s ceno pod 2223 - 7 na Karawanken Bote, Klagenfurt

Star kovan denar, medalje vsake vrste, kupuje zbiralec Albin Pogatschnik, Wart 19 „Kolektor“.

V savskem drvo redu od Am Strand - do peka Bohoritsch v Krainburgu sem izgubila rjavo denarnico z 20 - RM gotovine. Ker sta ata in mami uboga, prosim najditeja, da denar vrne na Karawanken Bote pod „Anica“.

Posesivo kupim ali vzajem v najem na Stajerskem ali Koroskem. - Ponudbe na Karaw. Bote, Klagenfurt.

Mladenci srednjih let, želi znanja z ljubeznivo deklco do 35 let - po možnosti iz celjskega okraja. Ponudbe na Kar. Bote Krainburg pod šifro „Zenia“

Dele petindvajsetih let, mirna, resnega značaja, želi radi razburkanega srca spoznati fanta do 40 let, najraje orožnika ali železničarja, ki bi imel dobro srce do nje. Peva njena dora so pridne roke in dobirosrčnost. Ponudbe s sliko pod „Resno mislet“, na Karawanken Bote, Krainburg.

Oseba, ki je dne 17. 8. dopoldne na trgu vzela denarnico z gotovino cca 20 - RM, kleberkarte, švilke karle se poziva, da isto takoj vrne. Vrniti na Karaw. Bote, Krainburg.

Prodaj 1 par 3 leta starih pavov (samec in samica) prodam za 50 - RM. - Naslov pri Karaw. Bote, Krainburg.

Prodaj gramofon in kupim harmoniko. - Repitsch Nada, Stein.

Ne preudarjajte veliko - naročite „Mali oglas“!

Razno
Oseba, ki je dne 17. 8. dopoldne na trgu vzela denarnico z gotovino cca 20 - RM, kleberkarte, švilke karle se poziva, da isto takoj vrne. Vrniti na Karaw. Bote, Krainburg.

Rudolf Widmer

MECHANISCHE WEBEREI
Schwarzendorf-Oberkain

Eisengießerei
Glocke
St. Veit a. d. Save
Liefert rasch und sauber

Anton Wagner
Radmannsdorf
Färberei
und
chemische
Reinigung

„Bac“
Franz Kregar
Möbel-Tischlerei
Wischmarje
St. Veit a. d. Save

Wasserturbinen, autom. Oeldruckregulatoren, Kühlmaschinen und Venetianer Gatter erzeugt
G. F. Schneider
Maschinenbau - Laak a. d. Zaier
Übernimmt auch die Reparatur sämtlicher Maschinen

MEIN DERZEITIGES PROGRAMM
Gebirgsarbeitschuhe
Männer, Frauen und Kinder
von Größe 30 aufwärts
Erprobte Paßformen - Solide Machart
Paul Obereder
SCHUHFABRIK, KRAINBURG (NASL.: PRESCHERN)

Baumwollspinnerei u. Weberei Neumarktl
Ed. Glanzmann & And. Gassner
Spinnerei, Weberei, Garnfärberei u. Bleiche, Stückbleiche und Appretur

ALT-EX
frischt Farben auf
vernichtet Schweiß
spart Textilien
oswežuje barvo
uničuje pot
štedi blago
Nach dem Abstillen...
Primarius Dr. Reifs
Kindernährmittel

Friedrich Jungbauer
Lebensmittel - Großhandel
Klagenfurt, 10. - Oktober - Straße 28
Fennrl 17-73
Lager in: Klagenfurt, Kühnsdorf
Villach, Friesach